

VILTIS

LIETUVOS SUTRIKUSIO INTELEKTO ŽMONIŲ GLOBOS BENDRIJOS „VILTIS“ KETVIRTINIS ŽURNALAS

ISSN 1392-3617 | 18/3



**ATKURTAI
LIETUVAI
100 –
skaitykite 8 p.**

.....
**ATSTOVAVIMO SAU PROGRAMOS
MOKYMAI NEĮGALIESIEMS – 3 p.**
.....

**JAUSMŲ SPALVŲ ĮVAIROVĖ IR
PRASMINGAS GROŽIS – 13 p.**
.....



KONKURSAS BAIGĖSI.

SVEIKINAME NUGALĖTOJUS!!!

Mūsų žurnalo pirmame ir antrame numeruose skelbto nuotraukų konkurso „Pirmyn į gamtą!“ nugalėtoja tapo ir pagrindinį prizą – triratį – laimėjo „Lazdijų vilties“ bendrijos narė **Edita Navickienė**. Jos nuotrauka „Meditacija vandenyje“ pelnė daugiausiai balsų. Sveikiname nugalėtoją ir laukiame atvykstant atsiimti prizo.

Vos vienu balu mažiau surinko „Vilniaus vilties“ bendrijos nario **Vaido Savicko** nuotrauka „Šypsenėlė“, o trečioji vieta atiteko kitos „Lazdijų vilties“ bendrijos narės **Evelinos Sasnauskaitės** nuotraukai „Ir aš galiu!“.

Dėkojame visiems mūsų žurnalo skaitytojams, kurie džiugino mus puikiais nuotraukomis. Linkime kūrybiškos energijos ir kviečiame ne mažiau aktyviai dalyvauti naujuose konkursuose, kurių ilgai laukti neteks...

ŽURNALO RENGĖJAI



*Jie gyvens gėlės kiekvienu žiedu,
Bus vėjeliu ir plaukus sušukuos,
Bus nosine, kai ašara nurieda,
Ir tik sapne paguodos ranką tepaduos.*

Bendrija „Vilniaus Viltis“ su giliu liūdesiu praneša, kad 2018 metais palydėjome į paskutinę kelionę

Liną Brūzgą (1988-04-02),

Edviną Narbutį (1983-12-19),

Mangirdą Leoną Teiberį (1995-02-18) ir

Viktoriją Vasilevską (1985-09-03).

Mirtis ateina ir nelaukia, pasiima patį brangiausią turtą – gyvenimą.

Giliai užjaučiame visų išėjusiųjų artimuosius.

„PRIIMKIME SPRENDIMUS – GYVENKIME NEPRIKLAUSOMAI!“

Ši vasara mūsų organizacijai pasirodė karšta visomis prasmėmis: kupina įvairių renginių, susitikimų, seminarų. Mes stengėmės įtvirtinti pasiektus laimėjimus ir įgyti naujos patirties, padedančios priimti teisingus sprendimus, nuo kurių priklauso neįgaliųjų galimybės ir gerovė.

Susitikimai ir diskusijos stovykloje

Šiomet grįžome prie vienos didelės stovyklos, kuri apėmė labai daug įvairių programų. Šis sprendimas puikiai pasiteisino, bet mūsų žmonėms, atsakingiems už renginių, seminarų ir susitikimų organizavimą, teko gerokai pasistengti, kad papildomos veiklos netrikdytų įprasto stovyklos gyvenimo ir numatytos programos vykdymo. Ačiū mūsų komandai, kad viskas pavyko. Labai džiugiai ir šiltai nuteikė susitikimas su Klaipėdos regiono politikais, specialistais, tėvais ir sau atstovaujančiais sutrikusio intelekto asmenimis. Bendri pietūs ir turiningas bendravimas neformalioje aplinkoje, susitikimai su dideliu būriu tėvų ir neįgaliųjų davė labai daug peno apmąstymams, padėjo apsispręsti dėl būsimų sprendimų.

Neliko abejingų ir susitikime su Seimo nare A. Maldeikiene. Jos filosofija ir gyvenimiška pozicija sukėlė audringas tėvų diskusijas, savanoriams kilo labai daug klausimų apie Lietuvos ateitį, o sutrikusio intelekto asmenys vis klausinėjo viešnios, kodėl jie negali balsuoti. Paaiškėjo, kad yra labai daug skirtingų nuomonių apie mūsų šalies socialinę politiką, kad labai nevienodai suprantame, ką gi turėtų veikti Seimo nariai, kas ir kaip galėtų jiems talkinti ginant viešąjį interesą. Lietuvos neįgaliųjų forumo prezidentė, direktorė ir darbuotojai labai aktyviai dalyvavo diskusijose, pasakojo stovyklautojams apie Europoje vykstančius pokyčius, apie lygių galimybių užtikrinimą neįgaliesiems kaip pagrindinį pamatą žmogaus teisių apsaugos sistemoje.

Susitikimai ir diskusijos visada labai naudingi, nes „verdant tik savo košėje“ visos mus liečiančios problemos atrodo pačios didžiausios, tampa sudėtinga pažvelgti į reiškinius kiek kitokiu kampų, įvairiapusiškiau, kompleksiščiau. Kita vertus, smagu, kad žmonės pradeda kalbėtis, garsiai išsako savo patirtis. Tai ir yra pati svarbiausia informacija iš pirmų lūpų, padedanti mūsų organizacijai numatyti tolesnes veiklos kryptis. Pagrindiniai mūsų dienotvarkės klausimai šiandien – įtraukusis švietimas, nacionalinės programos įgyvendinimas, bendruomeninės paslaugos, pasirinkimo ir kompleksiško galimybės, sutrikusio intelekto asmenų veiksmo ar neveiksmo problema.



L. Smilgevičiaus nuotr.

Mažiau kalbų – daugiau darbų!

Aukščiausioji vykdomoji valdžia, įskaitant premjerą S. Skvernelį, gana atidžiai stebi, kas vyksta neįgaliųjų socialinio įgalinimo srityje. Premjero pozicija – mažiau kalbų, daugiau konkrečių darbų. Bet prakalbus apie lėšų didinimą ir papildomas išlaidas paaiškėja, kad valstybėje kaip paprastai trūksta pinigų. Mano (o ir ne tik mano) supratimu, nė vieni valstybei pinigais nelyja. Bet neįgaliųjų teisių apsauga ir valdžios vykdoma politika yra šalies politinės kultūros ir požiūrio rodiklis. Visi matome, kiek daug lėšų skiriama ir išleidžiama labiau nei keistiems tyrimams ir mistiniams projektams, kiek daug turime viena kitą tikrinančių valstybinių įstaigų. Jeigu Lietuvoje būtų peržiūrėtos visos minėtos įstaigos ir tarnybos, atlikta rimta jų pertvarka, susidarytų labai didelis lėšų rezervas, kurį būtų galima skirti labiausiai skurstančiai gyventojų grupei – neįgaliesiems. Šios grupės patiriamą skurdą patvirtino Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos atliktas skurdo rizikos lygio tyrimas, kurio rezultatus pristatė Neįgaliųjų reikalų taryba. Pasirodo, mūsų šalyje ties skurdo riba gyvena 35,1 procento neįgaliųjų ir šis rodiklis didėja kiekvienais metais. Esame vieni iš lyderių Europoje. Socialinės apsaugos ir darbo ministras L. Kukuraitis pažadėjo nedelsiant svarstyti skurdo rizikos klausimus Vyriausybėje. Bet mes taip pat turime galimybę kalbėti apie pasiekimus ir sunkumus konferencijoje, kurią surengsime dar šiais metais Vilniuje. Mums teks nuspręsti, kaip mes įsivaizduojame sutrikusio intelekto asmenų, jų tėvų ir globėjų orų gyvenimą ir galimybes rinktis.

Dar svarbesnė diskusijų platforma mūsų laukia ateinančiais metais tarptautinės organizacijos „Inclusion Europe“ organizuojamame tarptautiniame kongrese „Veiklioji Europa“. Šį kongresą planuojama surengti Lietuvoje 2019 metų birželio 5–7 dienomis. „Viltis“ bendrija bus viena iš kongreso organizatorių. Tikimės, kad Socialinės apsaugos ir darbo ministerija taip pat sutiks priimti organizavimo įsipareigojimą, o gerbiamas ministras taps šio tarptautinio renginio globėju. Juk kongreso šūkis ištis itin aktualus mums visiems – „Priimkime sprendimus – gyvenkime nepriklausomai!“.

Svarbiems rinkimams artėjant

Taip pat raginu Jus dar kartą labai atsakingai pažvelgti net į trejus rinkimus, vyksiančius ateinančiais metais. Pirmuosiuose rinksime Lietuvos savivaldybių tarybas ir merus. Mūsų organizacijai šie rinkimai labai svarbūs, nes vietos politikai tiesiogiai atsakingi už tai, kas vyksta jų savivaldybės teritorijoje. Jau šių metų spalį bus paskelbtos rinkimų apygardos ir sąrašai. Būkite atidūs ir gerai pagalvokite, kas svarbiau: gražūs pažadai ar realiai padaryti ir planuojami prasmingi ir naudingi darbai, ypač socialinės apsaugos srityje. Labai tikiuosi, kad apsisprendami nekartosite per praėjusius savivaldos rinkimus padarytą klaidų.

Dar rinksime Lietuvos Respublikos Prezidentą. Šiuose svarbiuose rinkimuose taip pat nereikėtų tikėti gražiomis kalbomis. Labai atidžiai skaitykite kandidatų programas. Nežinau, ar bus lengva išsirinkti pirmąjį valstybės žmogų po dabartinės Prezidentės

aktyvios veiklos, darbų, tvirtos pozicijos ne tik užsienio, bet ir vidaus politikos srityje.

Laukia mūsų ir rinkimai į Europos parlamentą. Kaip žinome, šiame parlamente labai aktyviai ir produktyviai dirba V. Blinkevičiūtė. Ji iki šiol nepamiršta Lietuvos socialinių klausimų, domisi neįgaliųjų bendruomene. Bet klausimas, ar ji kels savo kandidatūrą.

Mūsų organizacijai labai svarbi visų lygių politika, nes ir Nacionalinė neįgaliųjų socialinės integracijos programa, ir šalyje vykstantys pokyčiai daro didelę įtaką mūsų vaikų ir visų mūsų gyvenimams. Kaip visada linkiu Jums visiems darnos, stiprybės ir tvirtybės. Tegul paskutiniai šių metų mėnesiai dosniai atseikėja materialinių ir dvasinių gėrybių.

DANA MIGALIOVA

„Vilties“ asociacijos vadovė



„PRIIMKIME SPRENDIMUS – GYVENKIME NEPRIKLAUSOMAI!“

VASARĄ „VILTIES“ BENDRIJA TURĖJO DAUG RENGINIŲ.

PATS SVARBIAUSIAS – VASAROS STOVYKLA GIRULIUOSE.

STOVYKLA VĖL BUVO DIDELĖ.

STOVYKLOS RENGĖJAMS TEKO DAUG DIRBTI.

REIKĖJO, KAD VISIEMS BŪTŲ GERAI.

KAD VISI LIKTŲ PATENKINTI.

„VILTIES“ VADOVĖ DĖKOJA STOVYKLOS KOMANDAI.

JI DŽIAUGIASI, KAD VISKAS PAVYKO.

VADOVĖ SUSITIKO SU KLAIPĖDOS POLITIKAIS.

IR SU NEĮGALIŲJŲ TĖVAIS.

IR SU SAU ATSTOVAUJANČIAIS NEĮGALIAISIAIS.

VISI IŠSAKĖ SAVO MINTIS.

PASIDALIJO SUNKUMAIS.

DABAR REIKĖS GALVOTI, KAIP JUOS NUGALĖTI.

STOVYKLOJE LANKĖSI SEIMO NARĖ AUŠRA MALDEIKIENĖ.

TĖVAI IR SAVANORIAI UŽDAVĖ JAI DAUG KLAUSIMŲ.

NEĮGALIEJI DOMĖJOSI, KODĖL JIEMS NELEIDŽIAMA BALSUOTI.

VISI SVARSTĖ, KAIP POLITIKAI GALI PADĖTI NEĮGALIESIEMS.

NUOMONIŲ BUVO ĮVAIRIŲ.

NEĮGALIEJI SUŽINOJO APIE GERUS POKYČIUS EUROPOJE.

APIE LYGIŲ GALIMYBIŲ UŽTIKRINIMĄ NEĮGALIESIEMS.

SUSITIKIMAI BUVO LABAI NAUDINGI.

JIE PADĖJO IŠSIAIŠKINTI PROBLEMAS.

TAIP PAT NAUJAI PAŽIŪRĖTI Į PROBLEMAS.

„VILTIES“ PIRMININKĖ DŽIAUGIASI DALYVIŲ ATVIRUMU.

GERAI, KAD ŽMONĖS IŠSAKO SAVO NUOMONĘ.

TAI PADEDA „VILČIAI“ PRIIMTI SPRENDIMUS.

DABAR SVARBU ĮTRAUKTI NEĮGALIUOSIUS Į PROBLEMŲ SPRENDIMĄ.

TEIKTI NEĮGALIESIEMS BENDRUOMENINES PASLAUGAS.

NEĮGALIEJI TURI TEISĘ RINKTIS PASLAUGAS.

PASLAUGAS REIKIA TEIKTI TEN, KUR NEĮGALIEJI GYVENA.

LIETUVOS MINISTRUI PIRMININKUI IRGI RŪPI NEĮGALIEJI.

MINISTRAS PIRMININKAS SAULIUS SKVERNELIS SAKO: „MAŽIAU KALBŲ – DAUGIAU DARBŲ.“

BET VALSTYBEI TRŪKSTA LĖŠŲ.

„VILTIES“ PIRMININKĖS NUOMONE, LĖŠŲ GALIMA RASTI.

REIKIA PERŽIŪRĖTI VALSTYBINES ĮSTAIGAS.

PERTVARKIUS ŠIAS ĮSTAIGAS ATSIRASTŲ PINIGŲ.

NES DABAR ŠIOSE ĮSTAIGOSE PER DAUG DARBUOTOJŲ.

KELIOS ĮSTAIGOS DARO TĄ PATĮ.

ATSIRADUSIAS LĖŠAS BŪTŲ GALIMA SKIRTI NEĮGALIESIEMS.

NEĮGALIEJI GAUNA PER MAŽAI PINIGŲ.
LIETUVOJE BUVO ATLIKTAS SKURDO RIZIKOS
TYRIMAS.

TYRIMAS PARODĖ: TRISDEŠIMT PENKIEMS
PROCENTAMS NEĮGALIJŲ GRESIA SKURDAS.

ŠIĄ PROBLEMĄ SVARSTYS VYRIAUSYBĖ.

„VILTIES“ BENDRIJA IRGI KELS ŠĮ KLAUSIMĄ.

„VILTIES“ NARIAI SUSIRINKS JO APTARTI VILNIUJE.

KITAI METAIS LIETUVOJE VYKS TARPTAUTINIS
SUSITIKIMAS.

ŠIS SUSITIKIMAS BUS SKIRTAS NEĮGALIJŲ
REIKALAMS.

„VILTIS“ BUS VIENA IŠ SUSITIKIMO ORGANIZATORIŲ.

SUSITIKIMO ŠŪKIS LABAI SVARBUS:

„PRIIMKIME SPRENDIMUS – GYVENKIME
NEPRIKLAUSOMAI!“

KITAI METAIS LIETUVOJE VYKS RINKIMAI.

RINKIMAI VYKS NET TREJI.

PIRMIAUSIA RINSIME SAVIVALDYBIŲ TARYBAS
IR MERUS.

„VILČIAI“ ŠIE RINKIMAI SVARBŪS.

NUO VIETOS POLITIKŲ PRIKLAUSO NEĮGALIJŲ
GEROVĖ.

NEVERTA TIKĖTI GRAŽIAIS KANDIDATŲ PAŽADAIS.
GERIAU ŽIŪRĖTI, KĄ JIE GERO PADARĖ.

DAR LIETUVOJE RINKSIME PREZIDENTĄ.

DABARTINĖ PREZIDENTĖ DIRBA LABAI ATSAKINGAI.

NAUJAS PREZIDENTAS TURI BŪTI NE PRASTESNIS.

PREZIDENTĄ IŠSIRINKTI NELENGVA.

VIEŅ PAŽADAIS TIKĖTI NEGALIMA.

REIKIA ATIDŽIAI SKAITYTI KANDIDATŲ PROGRAMAS.

KITAI METAIS VYKS RINKIMAI Į EUROPOS
PARLAMENTĄ.

JUOSE IRGI REIKIA AKTYVIAI DALYVAUTI.

SVARBU APSVARSTYTI KANDIDATŪRAS.

„VILTIES“ BENDRIJAI RŪPI POLITIKA.

NES NUO POLITIKŲ SPRENDIMŲ PRIKLAUSO
ŽMONIŲ GYVENIMAS.

„VILTIES“ PIRMININKĖ LINKI VISIEMS STIPRYBĖS.
BŪKITE TVIRTI, SVEIKI, LAIMINGI.

„TIKRA DRAUGYSTĖ SU KITAI, SAVIMI IR GYVENIMU“

ATSTOVAVIMO SAU PROGRAMOS MOKYMAI NEĮGALIESIEMS

Esantiesiems šalia neįgalieji gali tapti svarbių suvokimų ir vidinių permainų šaltiniu, jausmų atgaiva, netikėtų žinių nešėjais. O aplinkiniai gali padėti neįgaliesiems priimti sprendimus, kalbėti savo vardu, bendrauti, suprasti savo pareigas ir teises.



Į neįgalius žmones mūsų visuomenėje dažnai žvelgiama negatyviai: menkinant, nuvertinant, gailintis ar užjaučiant. Tačiau neįgalieji daug geba ir yra stiprūs savo jautrumu aplinkai ir kitiems žmonėms, nuginkluojančiu atvirumu, draugiškumu, paprastumu, gyvenimo džiaugsmu. Todėl tokią šviesią, prasmingų patirčių ir gražių išgyvenimų kupiną savaitę vieni kitiems dovanojo *Atstovavimo sau* programos dalyviai.

Ši programa skirta ugdyti sutrikusio intelekto asmenų savarankiškumo, visuomeninio aktyvumo, bendravimo įgūdžius, padedančius jiems sėkmingai integruotis į visuomenę. Mokymai vyko Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių globos bendrijos „Viltis“ stovykloje Lietuvos pajūryje birželio 11–15 dienomis. Jie rėmėsi pagrindiniais *Atstovavimo sau* principais: gebėjimu daryti pasirinkimus, priimti sprendimus, kalbėti savo vardu, kreiptis pagalbos į aplinkinius, suprasti savo pareigas ir teises bei reikalauti jas gerbti, įgyti naujų įgūdžių.

Gaičių pajūrio rytą visi smagiai sugužėdavo į salę, kad jaukiai pabūtų drauge, atliktų įdomias lektorių paruoštas užduotis, mokytųsi žaidimų ir dainų, o tuo pačiu įgytų naujos patirties, pasiektų svarbių laimėjimų. Mokymų lektorė – psichologė Aistė Diržytė – kūrė šiltą ir draugišką, pagarba ir tolerancija grįstą atmosferą, kviesdama dalyvauti, įsiklausyti į aplinką, save ir kitus, dalytis pastebėjimais, suvokimais, pasakoti apie save, savo pomėgius, jausmus, patirti kitų dalyvių draugystę ir palaikymą, kartu svajoti ir kurti. Laisve ir pagarba, tikėjimu ir artumu, galimybė būti išklaustyti ir išgirstami grįsti santykiai sukūrė šiltą grįžtamąjį ryšį, vertingą ir reikalingą. Apie tai bylojo dalyvių ašaros ir dėkingumo žodžiai išsiskiriant stovyklos pabaigoje, kai visi gavo dar vieną gražų gyvenimo etapą žyminčius pažymėjimus.

Muzika ir daina – vienas efektyviausių ir harmoningiausių būdų padėti sutrikusio intelekto žmonėms atsiskleisti, geriau suartinti su savimi ir aplinka, jaustis bendruomenės dalimi, stiprinti savivertę. Todėl

pasitelkę muzikos terapiją kvietėme mokymų dalyvius bendrystės ir draugystės išgyvenimui, svarbių jausmų atskleidimui ir apdainavimui. Kūrybinių muzikinių žaidimų metu grodami įvairiais muzikos instrumentais: kastanjetėmis, lūpinėmis armonikėlėmis, lietaus lazdomis ir kitais perkusiniais instrumentais, dalyviai gavo galimybę bendrauti per muziką, savitai kurti, būti iniciatyvūs ir kūrybingi, taip pat išklausti kitą, sulaukti savo eilės, pajusti grupės pripažinimo teikiamą džiaugsmą. Muzikos ir judesio derinimas padėjo dalyviams atsipalaiduoti, geriau išreikšti save, suteikė malonių išgyvenimų.

Kiekvienas susitikimas kupinas dovanų ir prasmų, nešantis gerumo ir galimybės tobulėti žinią. O mes, jo dalyviai, sugrižę iš stovyklos parsivežėme ją kaip gintarą, bangų išplautą į krantą, į mūsų gyvenimą, naujai jį praturtinusį ir nuskaistinusį savita meilės šviesa.

NADEŽDA KISELIOVA-ŽUKOVSKA

Muzikos terapeutė



„TIKRA DRAUGYSTĖ SU KITAIŠ, SAVIMI IR GYVENIMU“

NEĮGALIEJI GALI DAUG KO IŠMOKYTI KITUS ŽMONES.

PADĖTI JIEMS NAUJAI PAŽVELGTI Į GYVENIMĄ. DŽIAUGTIS PAPRASTAIS DALYKAIS.

O APLINKINIAI GALI PADĖTI NEĮGALIESIEMS.

MOKYTI NEĮGALIUOSIUS PRIIMTI SPRENDIMUS.

MOKYTI KALBĖTI SAVO VARDU.

MOKYTI SUPRASTI SAVO PAREIGAS IR TEISES.

NEĮGALIEJI TURI DAUG GEBĖJIMŲ.

NEĮGALIEJI MOKA DRAUGAUTI.

NEĮGALIEJI YRA ATVIRI.

NEĮGALIEJI MOKA DŽIAUGTIS.

NEĮGALIEJI MYLI KITUS ŽMONES.

TODĖL SU JAIS SMAGU DIRBTI SPECIALISTAMS.

ŠIĄ VASARĄ „VILTIES“ BENDRIJA SURENGĖ MOKYMUS.

MOKYMAI BUVO SKIRTI NEĮGALIESIEMS.

NEĮGALIEJI MOKĖSI ATSTOVAUTI SAU.

UŽSIĖMIMAI VYKO STOVYKLOJE PRIE BALTIJOS JŪROS.

MOKYMUOSE DALYVAVO VIENUOLIKA NEĮGALIŲJŲ IR DEŠIMT JŲ ASISTENTŲ.

MOKYMŲ DALYVIAI ATLIKINĖJO ĮDOMIAS UŽDUOTIS.

MOKĖSI DAINŲ IR ŽAIDIMŲ.

ĮGIJO NAUJOS PATIRTIES.

DŽIAUGĖSI ATRADIMAIŠ IR LAIMĖJIMAIŠ.

MOKYMŲ LEKTORĖ AISTĖ KŪRĖ ŠILTĄ IR DRAUGIŠKĄ APLINKĄ.

DAR MOKYMŲ DALYVIAI DALIJOSI IŠGYVENIMAIŠ.

PASAKOJO VIENI KITIEMS APIE SAVE.

SAVO POMĖGIUS IR JAUSMUS.

BENDRAUJANT SVARBU IŠKLAUSYTI KITĄ ŽMOGŲ.

LEISTI PAŠNEKOVUI IŠSAKYTI SAVO NUOMONĖ.

PARODYTI JAM PAGARBĄ.

KAI ŽMONĖS IŠGIRSTA VIENAS KITĄ, UŽSIMEZGA GRĮŽTAMASIS RYŠYS.

GRĮŽTAMASIS RYŠYS RODO, KAD TU RŪPI KITAM ŽMOGUI.

NEĮGALIESIEMS LABAI PATIKO GROTI.
 JIE GROJO ĮVAIRIAIS INSTRUMENTAIS.
 DERINO GROJIMĄ SU JUDESIU.
 MOKĖSI GROTI PO VIENĄ IR DRAUGE.
 BENDRAS MUZIKAVIMAS SUARTINO NEĮGALIUOSIUS.

MOKYMŲ DALYVIAI LABAI SUSIDRAUGAVO.
 TODĖL JIEMS BUVO GRAUDU SKIRTIS.
 BET NEĮGALIEJI PARSIVEŽĖ Į NAMUS PUIKIĄ PATIRTĮ
 IR PRISIMINIMUS.
 MOKYMŲ DALYVIAI LAUKS KITŲ MOKYMŲ.

Mieli žurnalo „Viltis“ skaitytojai, šis iš neįgaliųjų centro „Klaipėdos lakštutė“ gautas straipsnis niekaip netilpo į antrąjį mūsų žurnalo numerį, bet jame pasakojama apie labai įdomią ir viltingą veiklą, kuri įkvepia neįgaliuosius ir teikia jiems pasitikėjimo savimi. Tad mes, žurnalo rengėjai, nusprendėme būtinai ją paskelbti. Galbūt ir jūs panorėsite pasekti klaipėdiečių pavyzdžiu...

KELIONĖ

PRIE PRISIKĖLIMO UOLOS



Lemtinga pažintis

Įkvėpti 2017 metų sausio 27 dieną Klaipėdos lėlių teatre vykusio edukacinio užsiėmimo „Lėlių gamybos dirbtuvės“, jaunuoliai pasidarė lėles iš kartono. Popieriaus plastikos specialistės Janina Naglienė ir Ilona Zaturskienė padėjo jiems įgyvendinti savo svajonę. O troškimas išmokyti valdyti lėles paskatino vėl kreiptis į Klaipėdos lėlių teatrą pagalbos, taip užsimezgė šilta draugystė su šio teatro režisierė Aušra Bakanaitė.

Aušra lėlių pasaulyje sukasi jau šešerius metus, yra sklidina idėjų ir meilės savo darbui. „Idėjos pačios ateina iš gyvenimo, kai būni aplinkoje, stebi ją. Man labiau patinka objektai nei personažai. Kiekviename daikte galima įžvelgti gyvybę.“ Kiek vėliau už spektaklio pastatymą atsakinga mūsų centro socialinė darbuotoja Birutė Zelenienė prasarė: „Be Aušros būtų buvę daug sunkiau. Visos spektaklio repeticijos skatino įsiklausymą, ieškojimus...“ Gerai, kai režisuoti spektaklį padeda profesionalai.

„Tad keliaukime prie Prisikėlimo uolos. Keliaukime! <...> Laiko direktorius užduos Jums kelis klausimus: „Kiek para turi valandų? Kiek para turi sekundžių? Tos sekundės kaip smiltelės krenta į gyvenimo smėlio laikrodį...“ 2018 metų pavasarį į tokią netikėtą kelionę pakvietė savo svečius BĮ Neįgaliųjų centro „Klaipėdos lakštutė“ jaunuoliai ir darbuotojai. Įstaigoje įvyko lėlių spektaklio „Kelionė prie Prisikėlimo uolos“ premjera, kuri įspūdingai ir šilčiausiai atskleidė Prisikėlimo slėpinį. Jaunuoliams tai buvo ypatinga šventė, į kurią jie visi sugužėjo pasipuošę ir pasitempę.

Erdvė judėjimui

Spalvų, formų, faktūrų, gero skonio ir minties dermės iš pat pradžių duoda peno fantazijai, įkvepia grožėtis ir mintyti, kas bus toliau. Žiūri į miniatiūrinį šulinį su svirtimi, kambario sieną, kuri iš kitos pusės virsta namu su kaminu ir net dūmtraukiu, jaunuolių rankomis sukurtus gyvulėlius, žvakių alėją, smėlio laikrodį, ant dailaus popieriaus siuvinėtą Jėzaus Kristaus paveikslą ir net nereikia klausyti, kam visa tai. Tiesiog džiaugiesi kūrėjų išmone, kruopštumu ir preciziškai atrinktomis detalėmis. Lėlių teatro režisierė iš pat pradžių paprašė sudėti visus naudotinus daiktus ant stalo ir leisti jaunuoliams žaisti, palikdama vietos judėjimui ir interpretacijai. „Nežinojome, kas bus“.

Gyvybė gimsta iš spontaniškumo

„Didžiausias tikslas dirbant su neįgaliaisiais buvo siekis, kad jie patys jaustųsi gerai. Norėjosi gyvybės, gimstančios iš spontanišku-

mo,“ – patikino lėlių teatro režisierė A. Bakanaitė. Taip susidėliojo įstabios, o svarbiausia – visų kurtos – scenos. Štai Stanislovas savo pagamintai lėlei išsyk davė vardą. „Bus kapitonas Roma“, – tvirtai pareiškė jis. „O gal koks kitas vardas tiktų?“ – bandė sakyti centro darbuotojos. „Ne-e, Kapitonas Roma“, – dar kartą užtikrino Stanislovas. Kapitono žmoną Gintarę padarė Darius, sūnų Petriuką – Jolanta, Šv. Pranciškų – Vaidas. Vieni jaunuoliai sukūrė lėles, kiti įkūnijo personažus, tik vienas Stanislovas neišsiskyrė su savo kapitonu.

Kapitono žmona Gintarė labai darbšti ir tvarkinga, visai kaip mūsų Svetlana, kuri su didžiule atsakomybe ir įsijautimu atliko savo vaidmenį. „Tokie spektakliai reikalingi, kad žmonės pasijustų geriau – visi – ir vaikučiai, ir suaugusieji. Galima sakyti, kad atradau save tikėjimo kelionėje“, – prisipažino ji. Jai labai patiko vaidinti: „Viskas buvo nuostabu. Kad būtų daugiau tokių spektaklių!“

Kvietimas keliauti

„Klaipėdos lakštutės“ jaunuoliai mane sužavėjo. Jie atviri ir mielai bendrauja. To net kai kuriems sveikiesiems trūksta, – patikino lėlių virtuozė A. Bakanaitė. – Po premjeros jaunuoliai atvažiavo pas mane į namus. Buvo taip gera juos matyti!“ Darbuotoja Birutė pasakojo: „Į vaidinimą stengėmės įtraukti kuo daugiau jaunuolių, kad kiekvienas pagal galimybes galėtų išreikšti save. Spektaklyje vaidino 13 personažų. Labai džiugu, kad dalyvavo ir mažiau aktyvūs centro lankytojai. Pavyzdžiui, Michailas pasirinko laiko direktorius vaidmenį likus vos dienai prieš premjerą. Pats jį sugalvojo, tad mums teko papildyti scenarijų. Visus įkvėpė idėja, mintis, darbas drauge. Kvietimas į kelionę, prisilietimas prie Dieviškojo slėpinio, nes pats Šv. Pranciškų pakvietė: „Keliaukime!“ Neliko šiam kvietimui abejinga ir Klaipėdos lėlių teatro režisierė: „Jėzaus istorija mane įtraukė ir tapo atradimu. „Klaipėdos lakštutėje“ gavau didelę meilės dozę!“

Birutė džiaugėsi, kad pakako tos meilės visiems spektaklio kūrėjams. Kiekvienas susitikimas su režisierė Aušra buvo kupinas džiaugsmo. Ypač visus sujaukino generalinė repeticija, kai kiekvienam dalyviui režisierė Aušra padovanojo po nuostabų rožės žiedą.

Darni kūrėjų komanda

Nepakartojama buvo ir tai, kad visa įstaigos bendruomenė įjungė į spektaklio kūrimą: padėjo daryti dekoracijas, parinkti muzikinį foną, paruošti scenas, sukviesti jaunuolius. Per kiekvieną repeticiją kildavo vis naujų minčių, tai priminė begalinę versmę, net šiek tiek bauginančią savo užmoju. „Labai daug prie spektaklio kūrimo prisidėjo įstaigos darbuotojos Izolina Kazlauskienė ir Vera Joffe. Jų dėka atsirado išskirtinio grožio dekoracijos, kurios padėjo jaunuoliams įsijauti į vaidmenis: ir kaimo sodybos kiemas, ir Angelų slėnis, ir Prisiškėlimo uola. Daug talkino ir Indrė Milkevičiūtė, Janina Mažonienė, Žavinta Jakimčiūtė“, – džiaugėsi Birutė, kuri yra ir tarptautinės bendruomenės „Tikėjimas ir šviesa“ narė. Paklausta, iš kur sėmėsi įkvėpimo, nė nedvejodama atsakė: „Visas įkvėpimas – iš Dievo“. „Padėjėjos – nuostabios! – patikino lėlių teatro režisierė A. Bakanaitė. – Jos turi tiek daug idėjų, užsidegimo, kantrybės. Jei ne jos – nieko nebūtų įvykę.“

Darbas su neįgaliaisiais – stebuklas

„Jų pasaulis daug tikresnis, natūralesnis, jie neslepia emocijų. O tai labai sveikintina. Nustebau, kiek talentingų! Mane sužavėjo jaunuolių kruopštumas. Iš mažo popierėlio tiek prisukti... Nereali jų kantrybė, juk tai toks kruopštus darbas, – stebėjosi lėlių teatro režisierė. – Bendradarbiavimas su BĮ neįgaliajų centru „Klaipėdos lakštutė“ tapo įdomia patirtimi mano biografijoje. Mielai sutikčiau ir toliau bendradarbiauti.“

„Kiekviena diena – tai smiltelė, kuri įkrenta į gyvenimo smėlio laikrodį. Sykį įkritusi, lieka ten amžinai... Branginkime tą smiltelę, nes jau niekada negalėsime praėjusioje dienoje kažką pakeisti...“

(Kun. Angelis Fernandezas).

INDRĖ MILKEVIČIŪTĖ

**BĮ Neįgaliajų centro „Klaipėdos lakštutė“
socialinio darbuotojo padėjėja**

VANDUO

Panevėžio miesto jaunuolių dienos centre kiekvienais metais, birželio mėnesį, vykdomi vasaros projektai. Jaunuolių grupės turi galimybę susiplanuoti laiką taip, jog būtų įgyvendinti jų norai ir svajonės.



Šiemet 3-čiosios ir 6-osios grupių jaunuoliai kartą vykdė iš jų pačių svajonių gimusį projektą „Vasaros pradžia – su vandens gaiva“. Šio projekto tikslas – gilinti žinias ir supratimą apie vandens svarbą, naudą ir įtaką žmogaus sveikatai, taip pat panaudojimo būdus gerinant ne tik fizinę, bet ir emocinę būseną.

Pradėjome projektines veiklas puikiai nusiteikę. Pirmą savaitę vykome į UAB „Aukštaitijos vandenys“. Ten mūsų laukė edukacinis užsiėmimas ir ekskursija. Jaunuoliai sužinojo, kaip kasdieninis vanduo pasiekia jų stalą. Kokį ilgą ir sudėtingą kelią jam tenka įveikti. Su nuostaba ir smalsumu apžiūrinėjo didžiulius vandens rezervuarus, klausėsi pasakojimo, turėjo galimybę degustuoti vandenį, stebėti laboratorijos darbą ir dar daug įdomių dalykų patyrė. Malonu, kad noriai klausėsi, daug sužinojo ir suprato.

Antra ir trečia savaitės buvo skirtos vandens, kaip terapijos ir rekalsacijos priemonės, analizavimui. Ieškojome informacijos internete, pristatėme ją visiems draugams ir turėjome praktinį užsiėmimą – plaukiojome pramoginiu laivu mūsų mieste, Ekranio mariose. Anksčiau nė nežinojome, kad galima išmėginti tokią pramogą. Maloniai nustebino laivo kapitono svetingumas: jis pasirūpino, kad jaunuoliai neįgaliajų vežimėliuose saugiai pakliūtų į laivą ir pasiektų krantą baigę kelionę, įdomiai pasakojo apie plaukiant matomus objektus. Visi jaunuoliai atsipalaidavo, smalsiai stebėjo aplinką, pasijuto maloniai vandens užliūliuoti...

Trečią savaitę išsiruošėme į tolimesnius, dar nepažintus kraštus: Lietuvos Venecija vadinamą Mingės kaimą, kur mūsų laukė edukacinis plaukiojimas laivu Minijos upe, įplaukiant į Krokų ežerą, Nemuno

delta, link išėjimo į Kuršių marias, aplankant Ventės ragą. Jau vien ilga kelionė autobusu kai kam tapo nemažu išbandymu, tačiau šypsenos veiduose ir nuolatinis klausinėjimas, ar jau greitai pasieksime kelionės tikslą, liudijo apie didžiulį jaunuolių norą patirti kažką nepažinto, naujo, įdomaus. Mingėje mūsų jau laukė laivas „Šturmai“. Kas norėjo, galėjo rinktis saugią kelionę uždarame denyje, kitiems magėjo pasimėgauti atviru deniu, pajusti vandens purslus ant veido. Diena pasitaikė labai vėjuota, tad jaunuoliams atrodė, kad jie atsidadė tikroje jūroje. Emocijos liejosi per kraštus, jaunuoliai domėjosi ne tik aplinka, bet ir pačiu laivu. Drašiausieji netgi galėjo užėiti į kapitono kajutę ir pavairuoti laivą. Mus užbūrė beribiai vandenys, tyvuliuojantys aplinkui. Aplankėme Ventės ragą, paukščių žiedavimo stotį, senąjį Švyturį. Diena prabėgo nepastebimai. Kelionė namo buvo ramesnė, visi jautėsi maloniai pavargę ir atsipalaidavę, tačiau paklausti, ar patiko, choru šaukė – labaiiiiiiii!

Paskutinę savaitę daug diskutavome ir dalijomės informacija apie vandens naudą žmogaus fizinei sveikatai, kūrėme vandens gardinimo receptus. Netgi surengėme gamtoje neįprastą iškylą „Ne tik gar-

das, bet ir patrauklus vanduo“. Skaniname vandenį įvairiais pagardais pagal pačių jaunuolių sukurtus receptus ir vaišinomės kartu su draugais iš centro. O dar projekto metu lankėmės buvusiam vandens bokšte, darėme įdomius eksperimentus su vandeniu, organizavome vandens gėrimo dieną centre ir galiausiai dar kartą plaukiojome pramoginiu laivu mūsų mieste, nes gavome papildomą plaukimą dovanų iš laivo kapitono, kurį sužavėjo neįgalių jaunuolių nuoširdžios emocijos plaukiant pirmą sykį. Laive surengėme linksmą viktoriną, vaišinomės, gavome įvertinimus, dalijomės įspūdžiais ir gražiais patyrimais.

Projektas pasirodė itin turiningas ir naudingas. Apie tai bylojo nuoširdžios jaunuolių šypsenos, spindinčios akys ir paprastas dažnai kartojamas – ačiū... Netikėta projektinė veikla praplėtė jų akiratį, suteikė naujų žinių ir ilgam išliksiančių įspūdžių, padėjo nugalėti baimes, pagerino gyvenimo kokybę.

JOLANTA SKRUZDIENĖ
Socialinė darbuotoja



„VASAROS PRADŽIA – SU VANDENS GAIVA“

PANEVĖŽIO JAUNUOLIŲ DIENOS CENTRE VYKDOMI ĮVAIRŪS PROJEKTAI.

KIEKVIENA CENTRO GRUPĖ PASIRENKA PROJEKTUS.

SVARBU, KAD PROJEKTAI ATITIKTŲ NORUS IR SVAJONES.

DVI GRUPĖS VYKDĖ PROJEKTĄ „VASAROS PRADŽIA – SU VANDENS GAIVA“.

JAUNUOLIAI DAUG SUŽINOJO APIE VANDENĮ.

VANDUO LABAI SVARBUS SVEIKATAI.

VANDUO PADEDA GERIAU JAUSTIS.

PROJEKTO DALYVIAI LANKĖSI BENDROVĖJE „AUKŠTAITIJOS VANDENYS“.

EKSKURSIJOS METU JIE DAUG SUŽINOJO.

PAMATĖ, KUR SAUGOMAS VANDUO.

KAIP JIS PATENKA ANT MŪSŲ STALO.

GALĖJO PARAGAUTI VANDENS.

ANTRĄ SAVAITĘ JAUNUOLIAI IEŠKOJO INFORMACIJOS APIE VANDENĮ.

SKAITĖ INTERNETE APIE VANDENS NAUDĄ.

DAR JAUNUOLIAI PLAUKIOJO LAIVU EKRANO GAMYKLOS TVENKINYJE.

TVENKINYS DAR VADINAMAS EKRANO MARIOS.

JUOS PRIĖMĖ SVETINGAS KAPITONAS.

PLAUKTI BUVO SMAGU IR LINKSMA.

TREČIĄ SAVAITĘ JAUNUOLIAI VYKO Į MINGĖS KAIMĄ. ČIA PLAUKĖ LAIVU MINIJOS UPE Į KROKŲ EŽERĄ IR NEMUMO DELTĄ.

NEMUNO DELTOJE APLANKĖ VENTĖS RAGĄ. VENTĖS RAGE ŽIEDUOJAMI PAUKŠČIAI.

LAIVE BUVO GALIMA BŪTI UŽDARAME ARBA ATVIRAME DENYJE.

KUR PUČIA VĖJAI, TIŠKA VANDENS PURSLAI.

DRAŠIAUSIEMS KELIAUTOJAMS KAPITONAS LEIDO PAVAIRUOTI LAIVĄ.

LAIVO VAIRAS YRA KAPITONO KAJUTĖJE.

NAMO VISI KELIAVO KUPINI ĮSPŪDŽIŲ.

NORS PAVARGĘ, BET LAIMINGI.

PROJEKTO PABAIGOJE JAUNUOLIAI GARDINO VANDENĮ.

JIE SURENGĖ VANDENS IŠKYLĄ GAMTOJE.

DĖJO Į VANDENĮ VISOKIŲ PRIEDŲ IR SKANAVO.

DAR JAUNUOLIAI APSILANKĖ VANDENS BOKŠTE.

ATLIKO BANDYMUS SU VANDENIU.

SURENGĖ VANDENS GĖRIMO DIENĄ.

PASKUI DAR KARTĄ PLAUKIOJO LAIVU EKRANO MARIOSE.

LAIVE VYKO VIKTORINA.

JAUNUOLIAI VAIŠINOSI, DALIJOSI ĮSPŪDŽIAIS.

PROJEKTAS BUVO NAUDINGAS.

JIS VISIEMS PATIKO.

JAUNUOLIAI SUŽINOJO DAUG NAUJŲ DALYKŲ.

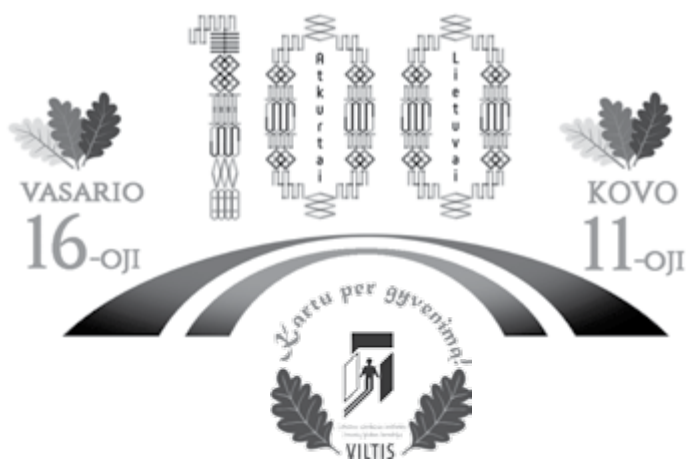
JIE NUGALĖJO VANDENS BAIMES.

IŠMOKO TAUPYTI IR GARDINTI VANDENĮ.

„VILTIES“ BENDRIJA

2018 M. LIEPOS 16–27 D.

29-oji Savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo stovykla šeimų reabilitacijai ir tarpusavio draugystės santykių palaikymui, skirta intelekto negalios asmenims bei jų šeimos nariams ar kitiems teisėtiems globėjams ir Lietuvos nepriklausomybės šimtmečiui paminėti.



DVYLIKA NUOSTABIŲ VASAROS DIENŲ

*... turbūt ne dėl savęs esu –
Esu turbūt dėl ko nors kito.* (Justinas Marcinkevičius)

Sulig kiekviena vis labiau rudenėjančia diena dar norisi bent mintimis sugrįžti į vasarą. Vieni vasaras skaičiuoja kelionėmis ir išpūdingais atradimais, kiti – naujomis įdomiomis pažintimis, trečiams tai tiesiog poilsis nuo kasdienių darbų, rutinos. O viltiečiai vasaras skaičiuoja stovyklomis „Pasakoje“, Giruliuose. Daugelis iš jų, praleidę pora savaitių šioje stovykloje, visus metus gyvena vien tik laukimu ir svajone vėl sugrįžti į šią stovyklą. Šiomet, liepos 16–27 dienomis, jau 29 kartą susitikome pajūryje. Savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo stovykloje, skirtoje šeimų reabilitacijai ir tarpusavio draugystei.

12 DIENŲ... Tiek laiko praleidome kartu bendraudami, draugaudami, pažindami, mokydami, atradami, kurdami, dovanodami – tiesiog tiesdami žmoniškumo tiltus...

12 DIENŲ... Per kurias išnyko visos ribos tarp „galios“ ir „negalios“, tarp „sveiko“ ir „nesveiko“, tarp „normalaus“ ir „kitokio“, tarp „protingo“ ir „kvailo“.

12 DIENŲ... Per kurias atradome ir pažinome nuostabų pasaulį. Per kurias išmokome priimti kiekvieną žmogų, nepaisydami jo negalios, išvaizdos, charakterio...



12 DIENŲ... Kurios mokė vertinti paprastus dalykus: saulę, vėją, boružę, apkabinimą, šypseną ir džiaugtis kiekviena akimirka. Kurios buvo kupinos gerumo, šilumos, dėkingumo, nuoširdumo, pasitikėjimo, meilės. O svarbiausia – nesuvaidinto ir nesumeluoto tikrumo.

12 DIENŲ prasmingai praleisto laiko su šeimomis, auginančiomis vaikus su negalia. Bent jau tiek galėjome Jiems dovanoti. Kai supratome, kad kartais gyvenime už finansinę darbo įvertinimo išraišką daug svarbesnis šiltas apkabinimas ar nuoširdus „ačiū“.

12 DIENŲ... Per kurias paaugome kaip žmonės, tapome šiek tiek geresniais ir ėmėme tikėti, jog šiame pasaulyje esama daugybės puikių dalykų. Kad visi kartu galime kurti mažus stebuklus ir dovanoti viltį tiems, kuriems jos labiausiai reikia.

12 DIENŲ... Kurios prabėgo akimirksniu – kaip visada per greitai. Po kurių slapčiomis nubraukėme ašarą ir atsiveikindami norėjome sakyti ne „sudie“, o „iki pasimatymo kitą vasarą“...

JURGITA RUSECKIENĖ-VAITULEVIČIŪTĖ
Savanorė, Trakų pradinė mokykla, Neįgaliųjų vaikų socialinės globos skyrius, socialinė darbuotoja

PASAKOS PAVILIOTI

Ar dažnai mus aplanko pasakos? Kas jose žavi? Žodžiais tikriausiai sunku apibūdinti, ką išgyvename, jaučiame skaitydami, klausydami, kurdami įvairias stebuklų ir kerų kupinas istorijas. Vaikams pasakos padeda pažinti savo jausmus ir įsiminti pagrindines sėkmingo gyvenimo taisykles.

O mes atvykstame į Girulius, į stovyklą „Pasaka“, kad kartu su savo vaikais išgyvenime pačius įvairiausius jausmus, pripildytume savo širdis gerumo, meilės, raminančio jūros ošimo ir neišsenkančios Vilties.

Šią vasarą sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Viltis“ sukvietė savo narius į Girulius jau 29-ąją kartą. Administracija ir savanoriai plušėjo be poilsio, rūpinosi apgyvendinimu, maitinimu, užimtumo programomis, teikė konsultacijas. Artimiesiems čia suteikiama proga pailsėti, pabendrauti, susipažinti, dalytis gerąja patirtimi. O mūsų vaikams – pažinti gyvenimą iš smalsumo žėrinčiomis akimis, patirti gerą nuovargį po veiklos kupinos dienos, įsimylėti, juoktis, šokti... Turininga dienvakė, suplanuoti renginiai neleido nuobodžiauti.

Kiekvienas tradicinis renginys buvo spalvingas vis kitaip. Kiekvienas susitikimas su lektoriais ir svečiais skatino diskusijas. Kiekvienas pasirodymas, spektaklis kėlė daug minčių ir emocijų. Visi patirti įspūdžiai tapo didžiausiu turtu, kurį ir šiandien nešiojamės širdyje... Man patiko vakarais stebėti šokančiuosius. Neieškojau akimis tobulos formos kūnų, pritrenkiančio sceninio įvaizdžio. Gėrėjausi judesių laisvumu, pavydėtina plastika.

Stovyklos teritorijoje, miško paunksmėje slepiasi pavadinimas „PASAKA“. Vis mąstau apie jo prasmę. Mes, suaugusieji, juk taip pat laukiame pasakų, tobulo gyvenimo, kuriame viskas baigtųsi gerai ir laimingai. Bet dėl laimingos pabaigos reikia gerokai pasistengti, nepamirškime šito! Niekada nepasiduokime, siekime tikslo, spręskime apie kitus ne pagal išorę, bet pagal vidinį pasaulį. Gal ne šiaip sau mes susirenkame į Girulių „Pasaką“?..

HILDA LAIMA MARKULĖ

Karloio mama



DĖKUI UŽ POILSĮ LIETUVOS PAJŪRYJE

Mieli draugai, mes, šeimos iš giminingos Baltarusijos organizacijos „БелАПДІиМІ“, nuoširdžiai dėkojame „Vilties“ bendriai už galimybę ilsėtis su savo brangiais ir ištikimais draugais iš Lietuvos stovykloje „Pasaka“ Giruliuose (laiško vertimas į lietuvių kalba žurnalo rengėjų).

Supažindino mus su „Viltimi“ mūsų organizacijos vadovė Jele-na Titova, o kelionės dokumentus kaskart padeda sutvarkyti Ana Lipčik, kurioms taip pat esame labai dėkingi.

Sveikatingas žalias pušynas, kopų tyla ir stebuklingos jūros bangos suteikė mūsų vaikams ir mums, tėvams, galimybę atgauti fizines ir dvasines jėgas. Sugrįžę į namus mūsų vaikai klausosi neatsiklausio „Pasakos“ stovyklos himno, peržiūrinėja nuotraukas ir jau pradeda laukti naujo susitikimo su savanoriais ir draugais, su kuriais mokėsi savarankiškumo, ilsejosi ir pramogavo.

Tiesiog neužmirštamoms ekskursijoms į Dinozaurų parką ir nuostabų Klaipėdos miestą. Liko atmintyje ir įvairūs renginiai, koncertai, konkursai, kuriuos organizavo dėmesingi ir sumanūs savanoriai. Neabejoju, kad jų nuoširdus požiūris į neįgaliuosius plaukia iš

sielos gerumo ir tinkamo auklėjimo šeimoje. Juk vien tik mokymo įstaigose to neišmoksi. „Pasakos“ stovykloje ir tėvai turėjo galimybę parodyti savo meninius gebėjimus.

Tad dar sykį didžiulis **AČIŲ** visiems viltiečiams ir Danai Migaliovai, kuriai nepaisant mūsų valstybes skiriančių sienų išties rūpi ir mūsų neįgaliųjų interesai, už dovanotą galimybę patirti pasakišką gerumą, ramybę ir laimę. Gyvenimo sąlygos buvo išties geros, mes mėgavomės puikia lietuviška virtuve, o svarbiausia patyrėme, kad didžiausias Lietuvos turtas – besišypsantys ir nuoširdžiai žvelgiantys į tave žmonės, pas kuriuos visada malonu svečiuotis ir kurių dėmesingumas žadina širdyje poetiškus jausmus.

TATJANA LUKAŠIK

Kirilo mama

MOKYKLA VISIEMS

Kelis metus iš eilės savanoriauau „Vilties“ stovykloje. Tai buvo išties vertinga patirtis, nes turėjau galimybę bendrauti su kolegomis, savanoriais, o ypač su negalią turinčiu jaunuimu ir jų šeimomis.

Bendraudama galėjau daugiau sužinoti apie Lietuvos problemas, su kuriomis susiduria šeimos, auginančios vaikus su negalia. JAV įgyta patirtis padeda geriau suprasti specialiojo ugdymo padėtį Lietuvoje, dziaugtis pasiekimais, įvardyti problemas. Būtent vasaros patirtis ir paskatino popieriaus lape išguldyti savo mintis apie tai, ko šiandien, mano nuomone, trūksta Lietuvos švietimo sistemoje.

Esu įtraukiojo ugdymo šalininkė. Jis grindžiamas paprasta idėja, kad kiekvienas vaikas ir jo šeima yra vertinama vienodai, nusipelno tų pačių galimybių ir patirties kaip visi kiti vaikai ir jų šeimos. Taigi vaikai su negalia, nepaisant to, ar jų negalia lengva ar sunki, nepastebima iš pirmo žvilgsnio ar akivaizdi, turi dalyvauti kasdienėje veikloje kartu su savo bendraamžiais.

Pastaruosiu metu spaudoje pasirodo straipsnių apie įtraukiojo ugdymo padėtį Lietuvos mokyklose. Liūdno istorijos apie nepriimtus į mokyklas vaikus tik patvirtina, kad pokyčiai šioje srityje vyksta labai lėtai, kad visuomenė, o kartais ir kolegos pedagogai, labai tam priešinasi. Manau, kad nemažai tėvelių, kurie dalyvavo „Vilties“ stovykloje, turėtų ką papasakoti apie tai.

Iš savo patirties galiu pasidalyti istorija, kaip pasikeitė vieno berniuko gyvenimas pakoregavus jo individualus ugdymo planą. Vaikystėje J. nustatė diagnozę – vaikiškasis autizmas. Devintoje klasėje jis pateko į specialiąją klasę, kurioje mokėsi dar keli mokiniai, turintys sunkią autizmo formą. J. puikiai skaitė ir rašė, gebėjo reikšti savo poreikius. Jo bendraklasiai nekalbėjo, todėl J. tekdavo bendrauti tik su mokytojais. Po kelių savaičių mokytojai pastebėjo, kad J. klasėje pradėjo valgyti popierius, kištis į burną plaukų gumeles. Jis kopijavo vieno bendraklasio, turinčio daug elgesio problemų, elgesį. Jį perkėlė į kitą klasę, kurioje jis galėjo pagal poreikį ir galimybes mokytis kartu su įgaliais bendraamžiais. J. dalyvavo savarankiško gyvenimo programoje, kuri padėjo jam įsidarbinti vietos ligoninėje. Jei J. būtų likęs mokytis specialiojoje klasėje,

jis nebūtų atskleidęs savo gebėjimų ir patekęs į programą, kuri vėliau atvėrė jam duris į darbo rinką.

Nenuostabu, kad šeimos, auginančios neigalius vaikus, nepasitiki bendrojo lavinimo mokyklomis, nes susiduria su visiškai nepriimtina ugdymo įstaigų pozicija. Tėvai jaučiasi atstumti ar pažeminti, nes mina mokyklų slenksčius maldaudami, kad jų dukrą ar sūnų priimtų mokytis, tačiau gaus neigiamą atsakymą. Kitokiems vaikams kelias į bendrojo lavinimo valstybines mokyklas ne rožėmis klotas. Aš kalbu apie valstybines mokyklas, kurių išlaikymui iš Lietuvos valstybės biudžeto skiriamos lėšos. Lietuvos švietimo įstatymas yra diskriminacinio pobūdžio, todėl būtina keisti tuos jo punktus, kuriuose atvirai nepaisoma asmenų su sunkia negalia teisių. Manau, kad tik patobulinus šį įstatymą bus galima įtraukiojo ugdymo idėją paversti realybe kiekviename bendrojo lavinimo mokykloje.

Mokydamiesi kartu su bendraamžiais vaikai su negalia įgyja ir tinkamo bendravimo įgūdžių, dažnai jį modeliuoja, perima tam tikras manieras, kalbėjimo būdą. Kitaip tariant, tai daro jiems teigiamą įtaką. Taigi mums turėtų būti suprantama idėja, kad įtraukusis ugdymas – ne vaiko su negalia privilegija, o teisė.

Mokykla vaikams su negalia gali tapti erdve, kurioje užsimezga draugystės, gimsta idėjos ir galimybės. Stovykloje pastebėjau, kad stovyklautojams ypač aktualus bendravimas su savanoriais. Man atrodo, kad šis padidėjęs poreikis bendrauti kyla būtent iš atskirties. Amerikoje turėjau progos įsitikinti, kad bendrojo lavinimo mokyklose vaikams su negalia ugdomas teigiamas supratimas apie save ir kitus.

Noriu pabrėžti, kad labai svarbu kalbėti apie pagrindinius įtraukiojo ugdymo principus. Būtent per bendravimą su mokyklos bendruomene, šeima, specialistais galima visiems kartu kurti palankias sąlygas įtraukiamam ugdymui. Supraskime, kad vien tik vaiko su negalia buvimas klasėje neatneš teigiamų rezultatų. Įtraukusis ugdymas



bus veiksmingas tada, kai bus skleidžiama įtraukiojo švietimo idėja, kai vyks planavimas, bus ieškoma paramos ir vykdomi įsipareigojimai. Mūsų veikla turėtų būti grįsta įtraukiojo švietimo principais.

Nesinori kalbėti vien tik apie ugdymą, bet, manau, kad ši tema aktuali kiekvienam žmogui, kuriam rūpi švietimo klausimai. Organizuojant ugdymo procesą klasėje reikėtų prisiminti, kad visi vaikai mokosi skirtingais būdais. Įtraukdami vaiką su negalia į bendrąjį ugdymo procesą turėtume apgalvoti pagalbą, kuri jam reikalinga norint mokytis ir dalyvauti prasmingose veiklose. Kartais labiausiai padeda draugai ar mokytojai. Kitais atvejais – specialioji mokymo medžiaga ar naujosios technologijos, bet svarbiausia – suteikti vaikui visą reikiamą pagalbą.

Tikiu, kad kiekviena šeima turi savo vaiko ateities viziją, nes visi tėvai nori, kad jų vaikus priimtų bendraamžiai, kad jie turėtų draugų ir savo gyvenimą. Manau, kad būtent įtraukusis švietimas ir jo principai gali paversti šią viziją realybe daugeliui vaikų su negalia ir jų šeimoms.

Keliaujame po pasaulį, domimės kitomis kultūromis, atsivežame įdomių idėjų arba pastebėjimų apie kitų valstybių pasiekimus. Teigiamos patirtys vienaip ar kitaip plečia mūsų akiratį ir moko. Norisi tikėti, kad greitai ir mes baigsime teisintis, jog „bendrojo ugdymo mokyklos esą nepasiruošusios, jog „kitokių vaikų“ ugdymas gali pakenkti likusiems bendraamžiams“, o atvira „kitokių vaikų“ nepriėmimo politika taps praeitimi. Jau turime Lietuvoje gražių pavyzdžių. Kauno Kovo 11-osios gimnazijai už nuopelnus įtraukiojo ugdymo srityje buvo suteiktas UNESCO asocijuotosios mokyklos vardas.

Tikiu, kad visuomenė, kurioje vaikai su negalia mokosi kartu su bendraamžiais bendrojo ugdymo mokykloje, yra laiminga visuomenė.

RENATA GREIMAITĖ
**Kovo 11-osios gimnazijos
specialioji pedagogė, CEC narė**

KOMPETENCIJŲ TOBULINIMAS

Pokyčiai ir laiku teikiama gebėjimus atitinkanti pagalba mokiniui Vilniaus „Vilties“ specialiojoje mokykloje-daugiafunkciniame centre priklauso nuo pedagogų požiūrių derinimo, nuolatinio bendravimo ir bendradarbiavimo, nes vienas iš pedagoginio darbo tikslų – pedagogo atsakomybė už mokinį, jo ugdymosi rezultatus.

Darbas su specialiuoju poreikiu vaikais skatina kiekvieną pedagogą būti vedliu ir pagalbininku, konsultantu ir organizatoriumi. Šiuo požiūriu pedagogo mokymasis ir kvalifikacijos tobulinimas – nuolatinis, nenutrūkstamas procesas, apimantis įvairias kompetencijas, reikalingas įvairiose mūsų centro gyvenimo etapuose. Todėl kiekvienas pedagogas skatinamas siekti karjeros, sudaromos sąlygos įgyti reikiamų kompetencijų, nes vien tik profesinio pritaikymo nepakanka, reikia ir profesinio tobulėjimo. Sakoma, kad tik pats gaudamas gali duoti kažką kitam, todėl pedagogai vis atkakliau ir ryžtingiau savo kompetencijas tobulina įvairiuose seminaruose, kvalifikacijos kėlimo kursuose, projektinėse veiklose, programose, bendradarbiaudami ir bendraudami su kolegomis iš kitų ugdymo įstaigų.

Šių metų pavasarį mums kilo idėja tobulinti kompetencijas renkantis ir kitas kvalifikacijos kėlimo formas – organizuoti edukacines išvykas. Šių išvykų metu galima prasmingai susipažinti su kitų mūsų šalies ar užsienio šalių mokyklų patirtimi organizuojant vaikų, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymą ir užimtumą.

Mūsų mokyklos socialinių įgūdžių klasės mokytojas Waldemar Rozumowski pasiūlė organizuoti edukacinę išvyką į kaimyninės Lenkijos Balstogės mieste esančią specialiąją mokyklą, kurioje taip pat ugdomi mokiniai, turintys įvairių sutrikimų ir specialiųjų ugdymosi poreikių.

Suderinus su Vilniaus miesto savivaldybe, mūsų centras finansavo šią edukacinę kelionę. Joje dalyvavo 12 pedagogų: klasių mokytojai, specialiosios pagalbos teikėjai, auklėtojos.

LOGOPEDĖ VALERIJA LIAUDANSKIENĖ
Direktorė pavaduotoja ugdymui

Išvyka į Balstogės specialiąją mokyklą

Mes, pedagogų grupė, išvykome į Balstogės specialiąją mokyklą. Ten mus pasitiko mokyklos direktorė ir mokytoja, atsakinga už projekto vykdymą. Jos labai šiltai ir maloniai mus priėmė. Viešnagės diena buvo pasirinkta neatsitiktinai: mokyklos direktorė pasiūlė atvykti į mokslo metų pabaigos šventę. Todėl mus iškart pakvietė į mokyklos kiemą, kuriame kaip tik turėjo prasidėti šis iškilmingas renginys.

Mokslo metų pabaigos šventę atidariusi mokyklos direktorė pasveikino visus mokinius sėkmingai baigus mokslo metus. Tada žodį suteikė mūsų mokyklos specialistams. Direktorės pavaduotoja ugdymui Valerija Liaudanskienė padėkojo šeiminkams už norą bendradarbiauti ir dalytis patirtimi, įteikė dovanas direktorei.

Dalyvaudami mokslo metų baigimo šventėje ne tik turėjome galimybę matyti ir klausytis, kaip mokiniai dainuoja, šoka, vaidina,

piešia, bet ir patys prisidėti prie įvairių veiklų: šokti ir dainuoti kartu su neįgaliais vaikais, jų tėvais ir pedagogais. Visas renginys vyko labai betarpiškai: kiekvienas dalyvis galėjo pasirinkti, ar jis nori dalyvauti veiklose (šokti, dainuoti), ar tiesiog atsisėsti ir ramiai jas stebėti, ar vaišintis mokyklos virėjų ir tėvų pagamintais valgiais.

Po renginio mokyklos direktorė ir jai talkinanti mokytoja aprodė mums visas mokyklos klases, sporto sales ir suteikė daug naudingos informacijos apie tai, kokie vaikai yra ugdomi mokykloje, kokia alternatyvioji komunikacija taikoma ir pan. Sužinojome, kad Balstogės specialiojoje mokykloje ugdomi 7–21 metų neįgalūs mokiniai su vidutiniais ir žymiais ugdymosi poreikiais, 3–25 metų mokiniai su žymiais ugdymosi poreikiais ir 3–24 metų mokiniai, turintys kompleksinę negalią.

Šiuo metu mokykloje dirba 44 pedagogai, kurie ugdo apie 70 neįgalių mokinių. Vaikų skaičius klasėse – nuo 4 iki 6. Nors mokyklos patalpos nedidelės, nes anksčiau jose veikė darželis, mus maloniai nudžiugino jauki, namus primenanti atmosfera. Logopedai, kaip ir pedagogai, per pamokas naudoja PECS alternatyviosios komunikacijos metodą. Kiekvienas darbuotojas išklauso alternatyviosios komunikacijos kursus, nes tai suteikia galimybę kokybiškai ugdyti neįgalius vaikus.

Kai apžiūrėjome patalpas, mums pristatė mokykloje teikiamas paslaugas. Pasirodė, kad joje veikia daug įdomių būrelių, vyksta individualūs užsiėmimai. Neįgalūs vaikai turi galimybę lankyti individualias gydomosios kūno kultūros, sensorinės integracijos, polisensorinės stimuliacijos, alternatyviosios komunikacijos, „EEG Biofeedback“ ir hipoterapijos užsiėmimus. Taip pat priklausomai nuo savo galimybių ir poreikių rinktis gamtos, muzikos, teatro, dailės, sporto ir skautų būrelius. Mokykloje teikiamos paslaugos ne tik vaikams, bet ir tėvams. Jie visada gali pasikonsultuoti su mo-



kykloje dirbančia psichologe. Be to, mokykloje kiekvienais metais organizuojama šeimų šventė, vieną kartą per mėnesį tėvai su vaikais turi galimybę kartu praleisti laisvadienį, tėvai gali pasidalyti su pedagogais savo džiaugsmiais ir problemomis. Taip pat mokykla glaudžiai bendradarbiauja su Specialiosios olimpiados komitetu, psichologine ir pedagogine tarnyba, neįgaliųjų asociacijomis, vykdo bendrus projektus su užsienio mokyklomis. Bendruomenės narių teikiama parama padeda mokyklai tenkinti neįgalių vaikų ir tėvų poreikius, išpildyti svajones.

Po paslaugų pristatymo kolegos mums įteikė dovanėles, pagamintas Balstogės specialiosios mokyklos mokinių. Vėliau visi kartu klausėmės koncerto, kuriame dalyvavo Lenkijos pop muzikos žvaigždės „Fokus“ ir „Imperium“. Smagi muzika išjudino visus renginio dalyvius ir ypač daug teigiamų emocijų sukėlė neįgaliams vaikams. Šventės pabaigoje dar bendravome, šokome, vaišinomės.

Iš šios pažintinės išvykos parsivežėme daug teigiamų įspūdžių, nes turėjome galimybę kartu su neįgaliais vaikais ir jų tėveliais dalyvauti įvairiose veiklose, o tai išties neįkainojama patirtis. Džiaugiamės tokiu šiltu priėmimu ir nekantriai laukiame kolegų atvykimo į mūsų įstaigą. Tikimės, kad bendradarbiavimas bus ilgalaikis ir abipusiškai naudingas.

WALDEMAR RAZUMOWSKI
Mokytojas

Mokytojų įspūdžiai apie kelionę

Gražvydas Groblys: „Mūsų dalykinė išvyka buvo naudinga, nes aplankėme labai panašią mokyklą, kurioje taip pat mokosi vaikai su sunkia negalia. Vaikų ugdymas, užimtumas, laisvalaikis, šventės organizuojamos panašiai kaip ir pas mus. Įsiminė, kad mokykloje vykdoma daug projektų. Projektinių veiklų metu vaikai vyksta į baseiną, žirgyną, muziejus, lanko kaniterapijos užsiėmimus. Labai gerai, kad bendradarbiavimas tęsis, kad dabar jau mes sulauksime svečių iš kaimyninės šalies, galėsime pasidalyti savo patirtimi, darbo metodais.“

Rita Lapackienė: „Mes ne tik apsilankėme mokykloje, dalyvavome šaunioje šventėje, domėjomės ugdymo ypatumais, bet taip pat turėjome progą apžiūrėti gražų ir tvarkingą Balstogės miestą. Grožėjomės Branickių rūmais, kurie garsina Balstogę kaip Lenkijos Versalį, neįprastu geometrinių formų parku ir dvaro rūmais, kuriuose veikia Medicinos universitetas, apžiūrėjome Medicinos ir farmacijos muziejų. Šiame muziejuje gidas mus supažindino su miesto istorija. Pasirodė, jog upė Biala, tekanti per Balstogės centrą, buvo istorinė Lietuvos kunigaikštystės riba XIII–XIV amžiais. Šioje vietovėje gyveno lietuviams artima gentis jotvingiai. Visus mus sužavėjo Balstogės Marijos Dangun Žengimo arkikatedra bazilika, kurios ilgis 90 m, bokštų aukštis 72,5 m. Trinavėje bažnyčioje telpa net 9500 žmonių. Žodžiu, praturtėjome įvairiapusėmis žiniomis ir nė trupučio nenusivylėme.“

KAI SKAUDINA „VEIDRODŽIAI“

Veidrodžio simbolika daugiapasmė. Žvelgdami į jį pažįstame save.

Šiuokart pakalbėsime apie veidrodžius, bet ne apie tai, „koks aš gražus“. Žmonės lyg gėlės. Kažkas pasakė: mes galime džiuginti vieni kitus savo grožiu. Mes atsispindime veidrodyje. Teko matyti save „nedraugiškuose“ veidrodžiuose. Arba ploninančiuose. Mes patys kartais taip pat būname vieni kitų veidrodžiai. Vieną žmogų „padidiname“, kitą „sumažiname“. Veidrodžiai meluoja. Tiesos juose nėra. Jie mulkina akis. Vis kitame veidrodyje matai save kaskart kitokį. Panašiai nutinka ir kai žmonės atspindi mus, vienaip ar kitaip reaguoja į mus. Neverkite, kai aplinkiniai skaudina, menkina ar, atvirkščiai, labai giria, aukština jus. Nebūna tobulo veidrodžio. Blogai pastatytas jis iškraipo informaciją apie mus. Atspindėjimas priklauso nuo erdvės ir plokštumos, kurioje yra veidrodis. Bet tai tik išorinis atspindėjimas. Juk sutinkame labai gražių žmonių, kurių veidai jau išvagoti raukšlių.

Raukšlių, alsuojančių gerumu. Mes painiojame prasmes. Mums kiša fasadinius vitrininius veidrodžius, kurie turi rodyti viską tik „labai gerai“. Gamtoje nerazite vienodos šakos ar lapo. O mados mus tarytum nori suvienodinti. Ne tik drabužių, bet ir vertybių mados.

Skaitau žurnaluose antraštes straipsnių, kad suvokčiau, kuo žmonės gyvena. Pastaruoju metu labai populiariu lieknėti... O man iškart iškyla prieš akis žmonės, kuriems stinga maisto. Ant žurnalų viršelių puikuojasi vadinamosios žvaigždės, kurios nori būti matomos... Žurnalistai pagarsina jų valgiaraštį, jausmus, fotografuoja naujas sukneles, net sužeistą pirštą... Ir mums, žiūrintiems į tuos viršelius ir antraštes, susidaro įspūdis, kad atsidūrėme kreivų veidrodžių karalystėje, nes išsikraipoma tai, kas svarbiausia. Gražumas ar sveikata? Kas pabrėžiama? Gerai, kai tai sutampa. Bet labai dažnai ne.

O gal tos „gražių žmonių“ nuotraukos tampa mūsų veidrodžiais? Pradedame lyginti save su kitais ir kartais labai nusiviliname. Bet juk vien tik išorė dar nieko nesako. Jeigu sveikatos niekaip nenusipirksi daugiau, nei tau duota, vis dėlto dar gali išsaugoti gražias mintis ir širdį. Visas grožis atsiskleis, kai nežiūrėsime į per daug puošnius žmones. Kreivi visuomenės veidrodžiai skelbia, kas yra gražu ir kaip būtina atrodyti, pasirodyti arba švęsti šventes (dažniausiai labai neteisingai). Žmogus mokosi viską stebėdamas ir visai be reikalo kopijuodamas.

Šiandien pagalvojau, kad būtinai turiu nusivalyti vidinį veidrodį. Šis veidrodis reikalingas savivertei atgauti. Kad galėčiau paklausti savęs, kas aš esu, ką myliu, kas ne kitiems, o man gražu, kas brangiausia. Mados keičiasi, vitrinų veidrodžiai meluoja. Laimingas tas žmogus, kuris išsaugo švarų atspindį savyje lyg gyvą gyvenimo šaltinį. Pavyzdiniai veidrodžiai dezorganizuoja, žemina arba iškraipo vertes. Pamilkime save kaip nepakartojamą gamtos kūrinį. Primkime savo galimybes, nesistenkime kopijuoti kitų išvaizdos ir pasiekimų. Mums pakanka suprasti, kokie esame ir ką galime. Susitaisykime su savimi, su savo veido bruožais, visomis raukšlėmis ir randais. Tada visa, kas kreiva, bus gražu, nes kitas tokio kreivumo neturi. Esi toks vienintelis.

SILVIJA KALKAUSKIENĖ

JAUŠMŲ

SPALVŲ ĮVAIROVĖ IR GROŽIS

PRASMINGAS

Vieną saulėtą šios vasaros popietę viešoji įstaiga „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“ pakvietė Kuršėnų miesto gyventojus ir svečius į projekto „Neįgaliųjų jausmų spalvos-2“ pristatymą visuomenei. Šį projektą finansavo Šiaulių rajono savivaldybės administracija per Jaunimo reikalų tarybą. Projektą, kuris puikiai atskleidė savitą ir turtingą neįgaliųjų žmonių vidinį pasaulį.

Renginys prasidėjo nuostabiais muzikos garsais, kuriuos padovanojo susirinkusiesiems Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinio „Goda“ ir mūsų centro lankytojai. Bičiuliai iš Šiaulių – aktyvūs nacionalinio neįgaliųjų „Spalvų muzikos“ orkestro nariai, turintys daug grojimo įvairiais muzikos instrumentais patirties. Grojama taikant spalvų metodiką, kai kiekvienas instrumentas pažymėtas spalvomis, kurios atitinka tam tikras natas. Ši metodika padeda neįgaliesiems lengviau pažinti garsų pasaulį, savarankiškai išgauti melodiją. Nors mūsų centro lankytojai dar tik pradeda pažinti „Spalvų muzikos“ subtilybes, buvimas šalia šios srities profesionalų skatina pasitempti ir siekti aukščiausių rezultatų. Tai pastebėjo ir į projekto pristatymą susirinkę svečiai, kurie negailėjo gražių žodžių ir plojimų.

Po gražaus muzikinio pasirodymo centro direktorė Virginija Norvaišienė ir pavaduotoja Renata Kačkienė apibendrino pagrindines projekto „Neįgaliųjų jausmų spalvos-2“ idėjas ir pasiekimus. Renginio pabaigoje dalyviai buvo pakviesti susiverti tautiškus angelikus iš karoliukų ir sudalyvauti bendrame *flashmobe*.

O pradžia 2017 metais buvo tokia...

Pirmieji žingsniai link nuostabaus rezultato

Atkeliavę 2017 metų pavasarį mūsų dienos centras pradėjo įgyvendinti projekto „Neįgaliųjų jausmų spalvos“ veiklas. Siekdami suartinti skirtingų pasaulių atstovus organizavome įstaigos lankytojų ir Kuršėnų meno mokyklos mokinių grupinius ir individualius susitikimus. Perprasti neįgaliųjų vidinį pasaulį padėjo įstaigos darbuotojų užrašytos neįgaliųjų istorijos. Nekalbančių lankytojų gyvenimo istorijas, suderintas su tėvais ar globėjais, darbuotojai pateikė įsijautę į jų patiriamus jausmus, išgyvenimus. Kuršėnų meno mokyklos mokiniai, susipažinę su įstaigos lankytojais, jų gyvenimo istorijomis savo susikurtus vaizdinius įprasmino piešiniuose. Kiekvienas iš jų – tai negalią turinčio žmogaus, jo išgyvenamų jausmų atspindys.

Siūlome keletą jų paskaityti:

„Aš esu Kastytis. Kiek man metų – nežinau... Pasiduodu. Juk ne metai, negalia ar išvaizda svarbiausia, o vidinė savijauta. Kiekvieną savo dieną stengiuosi pripildyti bendravimo, patyrimo ir pažinimo. Jaučiuosi laimingas tada, kai man viskas gerai sekasi. Labiausiai man patinka klausytis muzikos. Dienos centre mėgstu prisidėti prie laikraštuko leidimo – duodu interviu. Geriausiai sekasi daryti atvirutes ir dovanoti draugams gimimo dienos proga. Kartais susikaupiu ir veriu medeliui iš karoliukų šakeles. Tai nelengva, nes pirštai ne visada nori manęs klausyti.

Dažnai manęs klausia, ar kada nors pykstu. Žinoma... Juk visi žmonės kartais pyksta, aš taip pat. Dažniausiai ima pyktis, kai niekas nesi-seka arba kiti dienos centro lankytojai per greitai mane veža neįgaliojo vežimėliu. Bet stengiuosi nepasiduoti pykčiui ir jis išgaruoja. Mano nuomone, šypsena padeda nugalėti viską.

Turiu svajonių... Didžiausia mano svajonė – nusukti pas sesę ir pamatyti, kaip ji gyvena su šeima užsienyje. Galėčiau padėti sesei prižiūrėti vaiką, važiuočiau apžiūrėti miesto. Norėčiau, kad kuo greičiau pastatytų pas mus grupinius gyvenimo namus, nes kartais pagalvoju, ką darysiu, kai kažkada nebeliks mamos ir tėčio. Galėčiau gyventi tuose namuose. Žinoma, gal dar išvažiuoti pas sesę, bet labiau norėčiau likti Lietuvoje, nes nemoku anglų kalbos. Labiausiai bijau, kad kažkada būsiu vienas...“

„Aš Rasa. Man 41 metai. Esu ypatingas žmogus, su ypatinga istorija. Gimiau kitokia (man nustatytas Dauno sindromas – tai ne liga, o kitokia genetinė būklė. Tokie žmonės kaip aš vietoje 46 turi 47 chromosomų rinkinį). Tai lėmė mano visą gyvenimą – augau lėčiau nei mano bendraamžiai, tačiau išmokau vaikščioti, kalbėti, apsirengti, apsitarauti.

Gyvenu su mama ir tėveliu – tai mano patys brangiausi žmonės. Labai juos myliu, gerbiu, esu prie jų prisirišusi. Mano tėveliai nuolat serga. Mamytei dažnai skauda koją, ji sunkiai vaikšto. Jaučiuosi beviltiškai, nes negaliu jai niekuo padėti. Kai mamytei skauda ir man negerai. Labai bijau, kad ji manęs nepalikytų. Kartą, kai grįžau iš dienos centro, neberadau mamytės namuose. Ją paguldė į ligoninę. Daugiau nenoriu, kad ji mus su tėveliu paliktų.

Esu mandagi, meili, draugiška, nuoširdi, tačiau turiu tvirtą savo nuomonę. Aplinkiniai man turi skirti daugiau dėmesio: suprantamai paaiškinti, ką veiksime, kur važiuosime ir pan. Aš viską suprantu. Mėgstu rūpintis savo išvaizda. Man patinka puoštis apyranke, vėrinii. Pasidažau lūpas. Džiaugiuosi, kai tėveliai leidžia apsilankyti naują megtinį. Tada mėgstu pasirodyti kitiems.

Dabar lankau dienos centrą – stengiuosi bendrauti su likimo draugais, pritapti. Čia man patinka. Galiu šokti, dainuoti, piešti. Džiaugiuosi, kai mano nupiešti darbeliai rodomi parodoje. Moku parašyti patį brangiausių žodį – MAMA. Dienos centro darbuotojai man padeda išmokyti nesudėtingų šokio judesių – mielai juos kartoju. Vėliau stengiamės iš išmokytų judesių sukurti šokių šventėms, pasirodymams. Man tai patinka, neturiu scenos baimės, pasitikiu savimi. Moku ir dainą padainuoti, kurią išmokė mamytė.

Mano svajonė – turėti daug draugų, nes noriu būti didelės bendruomenės dalimi. Norėčiau išmolti dar daugiau įvairiausių šokių. Tada galėčiau surengti pasirodymą. Man visi plotų ir aš būčiau labai laiminga“.

„Mano vardas Ingrida. Prieš 37-erius metus sausio mėnesį aš išvydau šį pasaulį ir tada dar nesupratau, jog esu išskirtinis vaikas.

Šiuo metu lankau dienos centrą. Man čia viskas patinka. Džiaugiuosi, kai būnu su jauniausiomis darbuotojomis, kurios yra geros, ir su draugais. Dalyvaudama diskotekoje, šokdama aš būnu laiminga, šypsau. Be muzikos man būtų liūdna, nes mėgstu klausytis gražių dainų, žiūrėti sveikinimų koncertą per televiziją. Laisvalaikiu su draugais žaidžiu „UNO“ kortų žaidimą. Nuo pirmos klasės mėgstu deklamuoti eilėraščius. Mano mėgstamiausi eilėraščiai apie saulę, eglutę ir pūgą. Moku daug eilėraščių, todėl noriu, kad vieną iš jų paskaitytum ir TU: „Saulutė ilsisi“: „Su aušra saulutė atsikėlė. Ir į darbą kilo iš pat ryto. O pavargus saulė motinė, Pailsėt už miško nusirito. Tai nežadinki... Anksti pakilo... Švietė švietė ir labai pavargo.“

Neretai mano gyvenime pasireiškia tamsos ir nakties baimė. Drąsiau jaučiuosi, kai matau mėnulį, kuris ryškiai šviečia kaip žibintas“. Bet man baisiausia, kai naktį griaudėja perkūnija, kurios didelis balsas – „tu dū dū dūūū“, ir žaibai, kurie net akina. Visur pasidaro balta balta, tad pasislepiu po antklode ir man pasidaro geriau.

Aš turiu keletą vilčių. Viena iš jų yra susijusi su tėčiu. Noriu, kad jis pasveiktų. Man patinka gyventi su broliu, bet mažai jį matau, nes jis daug dirba. Kita mano svajonė yra susijusi su stovyklos prisiminimais, todėl norėčiau vėl į ją nuvykti. Ten būna linksma. Labai norėčiau turėti daugiau dėlionių, mandalų knygą ir lentyną daiktams susidėti. Tikiu, jog šios paprastos, bet man svarbios svajonės išsipildys“.

„Sprogdiname“ baimes

Vienas iš projekto „Neįgaliųjų jausmų spalvos“ tikslų buvo siekti neįgaliųjų stigmatizacijos mažinimo per socialinį dalyvumą bendruomenės gyvenime ir skatinti jaunų žmonių savanorystę. Siekiant įgyvendinti šį tikslą buvo suorganizuotas susitikimas su Šiaulių valstybinės kolegijos Sveikatos priežiūros fakulteto studentais. Šie žmonės pasirinkti todėl, kad tai būsimi specialistai, kurie dirbdami susidurs su negalia turinčiais klientais. Būtina, kad jie kuo artimiau pažintų neįgaliuosius, išmoktų darbo metodų ir nešėtų gerąją žinią apie ypatingus žmones.

Sutikimo metu sprogdiname baimių ir neigiamų stereotipų apie neįgaliuosius balionus, kūrėme piešinį ant įstaigai priklausančio pastato. Pataikyti į dažų pilnus balionus – nelengva užduotis. Kaip ir naikinti visuomenėje neigiamus stereotipus apie asmenis, turinčius proto negalią. Nepaisant visų gerų iniciatyvų, šių žmonių dalyvumas, įsiliejimas į bendruomenės gyvenimą dėl kitų asmenų daromų psichosocialinių kliūčių dar yra problema. Tebegajos tam tikros visuomenės narių nuostatos neįgaliųjų atžvilgiu. O juk neįgalieji turi teisę susirasti draugų, būti bendruomenės dalimi, jausti gyvenimo pilnatvę ir kokybę.

Nuostabus dviejų projektų „Neįgaliųjų jausmų spalvos“ ir „Neįgaliųjų jausmų spalvos-2“ rezultatas.

Pavasari Lietuvos Respublikos Seimo II rūmų parodų galerijoje buvo pristatyta Dienos centro ir Kuršėnų meno mokyklos įgyvendinto projekto piešinių paroda.

Šiaulių rajono savivaldybės kultūros centro vyriausiasis režisierius Zenonas Gestautas pakvietė Seimo Pirmininko pirmąją pavaduotoją Rimą Baškienę atidaryti parodą. Jos lankytojus pasveikino Šiaulių rajono meras Antanas Bezaras. Projektą ir piešinių parodą „Neįgaliųjų jausmų spalvos“ pristatė viešosios įstaigos „Dienos centro sutrikusio intelekto asmenims“ direktorė Virginija Norvaišienė



JAUSMŲ SPALVŲ

KURŠĖNŲ DIENOS CENTRAS VYKDĖ LABAI ĮDOMŲ PROJEKTĄ.

PROJEKTO PAVADINIMAS „NEĮGALIŲJŲ JAUSMŲ SPALVOS“.

PROJEKTAS TAPO PERNAI VYKDYTO PROJEKTO TĘSINIU.

PROJEKTĄ CENTRAS PRISTATĖ KURŠĖNŲ GYVENTOJAMS IR SVEČIAMS.

RENGINYS PRASIDĖJO NEĮGALIŲJŲ ATLIEKAMA MUZIKA.

GROJO KURŠĖNŲ IR ŠIAULIŲ „GODA“ DIENOS CENTRŲ LANKYTOJAI.

JIE GROJO PAGAL SPALVŲ METODIKĄ.

KIEKVIENA SPALVA ATITINKA TAM TIKRĄ NATĄ.

TAIP NEĮGALIESIEMS LENGVIAU PAŽINTI GARSUS IR IŠGAUTI MELODIJĄ.

KLAUSYTOJAI NUOŠIRDŽIAI PLOJO MUZIKANTAMS.

CENTRO DIREKTORĖ IR JOS PAVADUOTOJA PRISTATĖ PROJEKTĄ.

PRASIDĖJO VISKAS PERNAI.

NUO CENTRO LANKYTOJŲ IR KURŠĖNŲ MENO MOKYKLOS MOKINIŲ BENDRADARBIAVIMO.

CENTRO DARBUOTOJAI PADĖJO LANKYTOJAMS SUKURTI ISTORIJAS APIE SAVE.

O MENO MOKYKLOS MOKINIAI JAS ILIUSTRAVO.

NUPIEŠĖ NEĮGALIESIEMS SKIRTUS PIEŠINIUS.

PROJEKTO METU NEĮGALIEJI SPROGDINO BALIONUS.

BALIONUOSE BUVO ĮVAIRIŲ DAŽŲ.

PATAIKYTI Į BALIONUS SEKĖSI NELENGVAI.

LYGIAI KAIP NELENGVA NAIKINTI BAIMES.

ARBA NETEISINGAS NUOMONES APIE NEĮGALIUSIUS.

APLINKINIAI NE VISADA SURPANTA KITOKIUS ŽMONES.

NE VISADA NEĮGALIEJI NORIAI PRIIMAMI Į BENDRUOMENĘ.

YPAČ NEĮGALIEJI, TURINTYS PROTO NEGALIĄ.

TODĖL REIKALINGAS BENDRAVIMAS IR PAŽINIMAS.

KAI APLINKINIAI PAŽŪSTA NEĮGALIUSIUS, SUSIDRAUGAUJAMA.

VISIEMS LENGVIAU SEKASI RASTI BENDRĄ KALBĄ.

ĮVAIROVĖ IR PRASMINGAS GROŽIS

ŠTAI KĄ APIE SAVE PASAKOJO PROJEKTO DALYVIAI:

AŠ ESU KASTYTIS.

KIEK MAN METŲ NEŽINAU.
BET NE METAI SVARBIAUSIA.
KIEKVIENĄ DIENĄ STENGIUOSI BENDRAUTI.
JAUČIUOSI LAIMINGAS, KAI MAN SEKASI.
LABIAUSIAI MAN PATINKA KLAUSYTI MUZIKOS.
MANĖS DAŽNAI KLAUSIA, AR AŠ PYKSTU.
ŽINOMA.
JUK VISI ŽMONĖS KARTAIS PYKSTA.
AŠ PYKSTU, KAI MAN NESISEKA.
BET STENGIUOSI NEPASIDUOTI PYKČIUI.
ŠYPSENA PADEDA NUGALĖTI VISKĄ.
DIDŽIAUSIA MANO SVAJONĖ – APLANKYTI SESEŲ UŽSIENYJE.
BIJAU, KAD KAŽKADA NEBELIKS MAMOS IR TĖČIO.
GALĖTŲ GREIČIAU PAS MUS PASTATYTI GRUPINIO GYVENIMO NAMUS.
TADA AŠ GYVENČIAU JUOSE.
LABIAUSIAI BIJAU, KAD KAŽKADA BŪSIU VIENAS.

AŠ RASA.

MAN KETURIASDEŠIMT VIENERI METAI.
AŠ ESU YPATINGA.
MAN NUSTATYTTAS DAUNO SINDROMAS.
TODĖL AUGAU LĖČIAU UŽ BENDRAAMŽIUS.
BET IŠMOKAU VAIKŠČIOTI, KALBĖTI, APSITARNAUTI.
GYVENU SU MAMA IR TĖČIU.
JIE MANO BRANGIAUSI ŽMONĖS.
TĖVELIAI DAŽNAI SERGA.
MAMYTEI VIS SKAUDA KOJĄ.
JI SUNKIAI VAIKŠTO.
KAI MAMĄ PAGULDĖ Į LIGONINĘ, LABAI IŠSIGANDAU.
ESU MANDAGI, NUOŠIRDI.
BET TURIU SAVO TVIRTĄ NUOMONĘ.
APLINKINIAI MUMS TURI SKIRTI DAUGIAU DĖMESIO.
SUPRANTAMAI PAAIŠKINTI, KĄ VEIKSIME,
KUR EISIME.

MAN PATINKA RŪPINTIS SAVO IŠVAIZDA.
PASIPUOŠTI APYRANKE, VĖRINIU.
DABAR LANKAU DIENOS CENTRĄ.
STENGIUOSI BENDRAUTI, PRITAPTI.
MAN PATINKA ŠOKTI.
NEJAUČIU SCENOS BAIMĖS.
MOKU IR DAINUOTI.
MANO SVAJONĖ – TURĖTI DAUG DRAUGŲ.

MANO VARDAS INGRIDA.

MAN TRISDEŠIMT SEPTYNERI METAI.
ŠIUO METU LANKAU DIENOS CENTRĄ.
MAN ČIA PATINKA.
SMAGŲ BŪTI SU DARBUOTOJOMIS, DRAUGAIS.
JAUČIUOSI LAIMINGA DISKOTEKOJE, ŠOKDAMA.
NUO PIRMOS KLASĖS MĖGSTU DEKLAMUOTI EILĖRAŠČIUS.
BIJAU TAMSOS IR NAKTIES.
MAN DRĄSIAU, KAI MATAU MĖNULĮ.
KAI JIS ŠVIEČIA RYŠKIAI KAIP ŽIBINTAS.
BAISIAUSIA, KAI GRIAUDĖJA PERKŪNIJA.
TADA PASISLEPIU PO ANTKLODE.
IR PASIDARO GERIAU.
MANO VILTIS – KAD PASVEIKTŲ TĖTIS.
MAN PATINKA GYVENTI SU BROLIU.
TIK JIS DAUG DIRBA.
LABAI NORĖČIAU TURĖTI DAUGIAU DĖLIONIŲ.
IR MANDALOS KNYGĄ.
IR LENTYNĄ DAIKTAMS SUSIDĖTI.
TIKIU, KAD MANO PAPERSTOS SVAJONĖS IŠSIPILDYS.

PARODA „NEĮGALIŲJŲ JAUSMŲ SPALVOS“ BUVO PRISTATYTA SEIME.

SEIMO NARIAI BENDRAVO SU NEĮGALIAISIAIS.
NEĮGALŪS PROJEKTO DALYVIAI ĮTEIKĖ DOVANŲ SEIMO NARIAMS.
IR PATYS NEĮGALIEJI GAVO DOVANŲ.
O DIDŽIAUSIA DOVANA TAPO NAUJI ĮSPŪDŽIAI.
GALIMYBĖ PAŽINTI SAVO JAUSMUS.

ir Kuršėnų meno mokyklos dailės studijos mokytojos Indira Zebčiukienė ir Dalia Jokušauskienė. Gražių žodžių apie parodą negailėjo Seimo nariai Antanas Vinkus ir Justas Dziugelis. Renginio metu dalyviams padovanojome knygas, sukurtas iš istorijų apie įstai-
gos neįgaliuosius ir Kuršėnų meno mokyklos mokinių iliustracijų, iš karoliukų suvertus, mūsų centro logotipą simbolizuojančius medelius ir tautiškus angeliukus. Tikime, kad projekto metu sukurti prasmingi paveiksliukai padėjo geriau pažinti proto negalia turinčių asme-
nų vidinį pasaulį, patiriamus jausmus, paskatino susimąstyti, kokie mes visi skirtingi, ta-
čiau tuo pačiu išskirtiniai ir vertingi.

Mintys apie projektą

Kastytis: „Važiavome į Seimą parodyt savęs, savo programos, piešinių apie save. Seimo nariai visiems jaunuoliams padovanojo po parkerį ir po knygą už gerą pasirodymą, kad atva-
žiavom. O mes jiems – mūsų padarytus medelius iš karoliukų. Mano paveiksle buvo nupieš-
tas skrendantis paukštis, kuris simbolizuoja mano norą nusikristi pas sesę į Kanadą. Mes
sprogdinome spalvotus balionus su dažais. Vyko susitikimas, piešinių pristatymas žmo-
nėms. Pristatėme juos su garsia, trankia muzika, kad žmonės suprastų, kas mes tokie esame,
kad išgirstų, kokie mes energingi. Šypsėnas dalinome.“

Lukas: „Paėmiau adatą, mečiau į balionus ir jie sprogo. Dažai buvo, kur sprogo. Geltona
kaip saulė, oranžinė kaip morka, žalia kaip medis, raudona kaip kraujas.“

Renata: „Balionus dažų sprogdinome. Spalvos buvo. Geros buvo. Uch. Buvo tamsių.
Mergelės daugiau sprogdino nei berniukai. Pirštus išsidažė. Vyrukai bijojo nagučius išsi-
tepti. Merginos, kad varė. Šaudėme balionus, kad kažkoks paveikslukas būtų. Apačioje
šaudėme – pliumpt, viršuje šaudėme – nebuvo pliumpt. Viršui nepataikė niekas. Laisvę
jaučiu, kai būnu viena namuose.“

Kažką rašėme ant gėlyčių. Mums reikėjo kažką parašyti ir nupiešti. Gražiai. Tai buvo
susiję su mumis: kaip mes jaučiamės, ką mokam.

Mūsų piešiniai Seime buvo gražūs. Kažkas nupiešė saulę, šilumą. Aš eilėrašį sakiau.
Kastytis eilėrašį sakė.

Patiko šurmulyš. Nežinojau, kada mano eilė groti, bet man patiko groti. Viena nemokė-
čiau. Žiūriu į kito žmogaus rankas ir groju.“

Mantas G.: „Aš žinau, kad nepataikiau į balionus. Sprogs spalvos iš balionų. Yra strė-
lytės tokios. Strėlytę reikėjo paleisti, kad išbėgtų dažai ant kartono. Nekalba balionas.
Jausmai, kai myli senelius, šuniuką. Kartais baimę jaučiame. Aš bijau tamsos. Laisvę jau-
čiu, kai supuosi.“

Vitalija: „Aš gražiai sėdėjau Seime. Mes jaučiame šilumą, pyktį, malonumą. Reikia
jausti, kad meilė yra. Meilė – didelis įsipareigojimas. Jausmai ateina iš meilės. Kai man
nuperka sūriuką, tada aš būnu laiminga. Aš norėjau balionus šaudyti.“

Ramunė: „Užrašų knygučes su tušinukais iš Seimo nario gavom. Naudoju. Man patiko
vienas žmogus, toks pagyvenęs, kuris daug šnekėjo, nes buvo juokingas, bet neatsimenu,
kas jis toks. Vardas buvo toks įdomus.“

Neringa: „Buvau Seime.“

Bronius: „Vieną sykį balionus šaudžiau. Spalvos yra jausmai, spalvoti jausmai. Laidėme
į balionus strėles, kad išlaisvintume gerus jausmus, o neigiamus (jausmus) susprogdinome,
kad jų nebūtų, kad jausčiausi geriau.“

Aš nupiešiau lapę ir mišką, nes pats po mišką vaikščiojau. Aš mėgstu gamtą. Būnu
linksmas, kai būna gera diena. Jaučiu nerimą, kai bijau... Seime pasakojo apie mūsų pa-
veikslus. Atsimenu salę tą, kur sėdėjau. Buvau seimo narys.“

Deividas: „Neįgaliųjų jausmų spalvos – kokie žmonės išvaizdūs.“

Ingrida: „Į seimą važiavom. Buvo Karbauskis. Paveiksliukai pakabinti buvo tokie gražūs.
Mano paveiksle gėlės buvo nupieštos. Jos visos skirtingos, kaip ir žmonės skirtingi. Man
labai patinka gėlės.“

Arūnas: „Mano paveiksle buvo dviratis, žmogus. Mėgstu minti dviratį.“

Darbuotojai: „Kai Kuršėnų meno mokyklos dailės studijos mokytoja Indira Zebčiukie-
nė atvežė savo auklėtinių piešinius, centro darbuotojai juos apžiūrindami veikia atpažino,
kurio lankytojo jausmai kur pavaizduoti. I. Zebčiukienė nustebo ir susijaudino iki ašarų,
kad taip tiksliai pavyko atskleisti neįgaliųjų vidinį pasaulį.“



„Vilties“ bendriją 2018 m. remia:

Lietuvos Respublikos Vyriausybė
Socialinės apsaugos ir darbo ministerija
Neįgaliųjų reikalų departamentas prie Socialinės
apsaugos ir darbo ministerijos

Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato
Vilniaus miesto pirmasis policijos komisariatas

Vilniaus „Vilties“ specialioji mokykla-
daugiafunkcinis centras

Aukojimo portalas aukok.lt

UAB „Penki kontinentai“

UAB „Tiger Shop“

UAB „Tanagra“

UAB „Siulvedė“

UAB „Bijola“

UAB „Amoka“

HAMC VILNIUS

Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato
Vilniaus miesto pirmasis policijos komisariatas

Vilniaus Mykolo Biržiškos gimnazijos mokiniai
Vilniaus Balsių progimnazijos 5D klasės mokiniai

Bronė Paulienė, JAV

Zita Prašmutaitė, Australija

Foundation Lithuana Zeeuws-Vlaanderen (Fondas
Lietuva-Flandrija), pirmininkas Lein de Visser

Geros valios žmonės ir savanoriai

Viršelyje: „Mano širdelėje visa Lietuva“.

Žurnalas „Viltis“ leidžiamas Nacionalinės žmonių
su negalia socialinės integracijos programos lėšomis.
Žurnalas „Viltis“ pasirodo 4 kartus per metus.
Pradėta leisti 1997 m. rugsėjo mėn.

Numerį rengė:

J. Butkuvienė, J. Zeimantienė

Adresas:

Kareivių g. 2C, LT-08221 Vilnius

Tel. (8~5) 261 52 23,

faks. (8~5) 261 08 20

El. paštas janinabut@viltis.lt; viltis@viltis.lt

Interneto puslapis www.viltis.lt

Leidėjas

Lietuvos sutrikusio intelekto žmonių
globos bendrija „Viltis“

Spaudai rengė

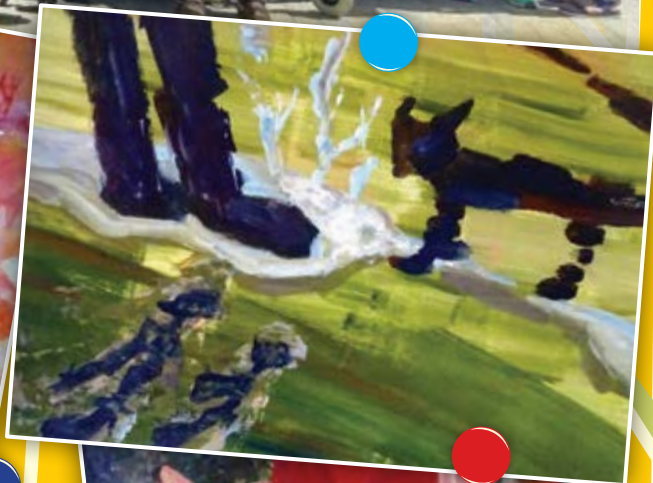
UAB Agentūra „Jungtinės spaudos paslaugos“.

Tiražas 2000 egz.

Žurnale spausdinamų straipsnių ir
laiškų autoriai išsako savo nuomonę.
Rankraščiai, nuotraukos, piešiniai nesaugomi ir negrąžinami.

RENATA KAČKIENĖ

Viešosios įstaigos „Dienos centras sutrikusio intelekto asmenims“
direktorės pavaduotoja socialiniams reikalams



Neįgaliųjų jausmų spalvos

„PAGAUTOS“

AKIMIRKOS

Maždaug prieš metus Panevėžio jaunuolių dienos centro lankytojus nudžiugino ir sudomino įstaigoje atsiradusi nauja veikla – fotografavimas. Net sunkiausios negalios jaunuoliai gavo metodines priemones, sudarytas iš nuotraukų.



Mokymasis fotografuoti fotoaparatais ir mobiliaisiais telefonais, žymių fotomenininkų paskaitos skatino mus ieškoti vis naujesnių, neįprastesnių priemonių, įvairinti veiklą, suteikti jai kuo daugiau linksmumo, žaismingumo. Pasitelkus dailės veiklą iš jaunuolių piešinių pavyko sukurti priemonę, suteikiančią foto kadru paieškai įdomumo ir kūrybiškumo.

Jaunuolių dienos centras *Facebooko* paskyroje dažnai dalijasi lankytojų nuveiktais darbais, pasiekimais fotografijos veikloje. Todėl kilo mintis sukurti šioje paskyroje grupę, kurioje ir fotografai mėgėjai, ir žymūs meistrai teiktų patarimus ir naudingą informaciją mūsų centro lankytojams. Prie šios grupės noriai prisijungė ir visiškai nepažįstami fotomenininkai, ir nusipelnę, ne vieną parodą eksponavę fotomenininkai, profesionalūs fotografai ir net TV3 režisierius Mindaugas Meškauskas.

O kad visi smagūs įvykiai, nuotykių, aplankytos vietos ir „pagautos“ akimirkos neužsimirštų, socialinio darbuotojo padėjėja

Julija Lukšytė leidžia sezoninį laikraštuką „JDC fotografija“. Jame galima rasti informacijos apie mūsų nuveiktus darbus, patarimų mėgėjui fotografui, sužinoti naujų dalykų apie fotografiją. Ši mūsų laikraštuką galite pasiskaityti ir mūsų internetinėje svetainėje www.pjdc.lt.

Pakalbinome mūsų centro jaunuolius apie tai, ką jiems patinka fotografuoti, kokių išspūdžių teikia ši veikla. Inga: „Aš fotografavau katinus ir kitus gyvūnus.“ Ruslanas: „Aš išmokau fotografuoti žoles ir gėles. Žmonių dar nefotografavau, nes nenoriu.“ Solveiga: „Man labai patinka, kai mes mokomės su kitais fotografais, dar aš fotografuoju centro renginius.“ Stasys: „Man fotosesijos patinka – prisijuokiam.“

IRMA MORKUCKIENĖ

Panevėžio jaunuolių dienos centro socialinė darbuotoja

DOVANA

NETIKĖTA PROGA

Aš, Zita Prašmutaitė, atvykau į Dainų šventę iš Australijos su seserimi Birute, broliu Linu ir broliene Ona. Mes visos trys dainuojame Melburno dainos sambūrio chore, kuriam vadovauja mano sesuo. Mūsų choristų į Vilnių atvyko dvidešimt.

Lietuvoje tuo pačiu nusprendžiau atšvęsti savo 65-erių metų gimtadienį. Jame dalyvavo minėta mūsų ketveriukė, keletas draugų choristų ir plati mano tėvo giminė, Prašmutai ir Ulozai. Šia proga kilo mintis paaukoti lėšų neįgaliesiems Lietuvoje.

Su geriausiais linkėjimais Zita Prašmutaitė

NUOŠIRDŽIAI SVEIKINAME

ponių Zitą su gražiu praėjusiu gimtadieniu.

Viešoji įstaiga „Vilties Akimirka“ dėkoja už piniginę auką, sielos jautrumą, dėmesį neįgaliesiems. Prasminga yra ne tik gauti, bet ir duoti. Ypač tokia netikėta proga.

Linkime dar ilgai dainuoti ir atvykti į Lietuvą, kai vėl skambės Vilniuje Dainų šventė.